

M. Polak

ALAPSZABÁLY TERVEZETEK

VIDÉKI BANKOK

TAKARÉKPÉNZTÁRAK

RÉSZVÉNYEKRE ALAPÍTOTT IPARVÁLLALKODÁSOK

ÉS

ÖNSEGÉLYZŐ - EGYLETEK

SZÁMÁRA.

*Választott bíróság
1868. 54. v. c. g. em. n.
H. fej. n. d.*

SZERKESZTETTE

NÉMETH IMRE,

A FÖLDMIVELÉS-, IPAR- ÉS KERESKEDELEMÜGYI MAGYAR KIRÁLYI MINISZTERIUMBAN
TITKÁR.

Paulsen & Co. Verlag

PEST, 1869.

KIADJA PETRIK GÉZA.

944214

ALAPSZABÁLY TERVEZETEK

VIDÉKI BANKOK

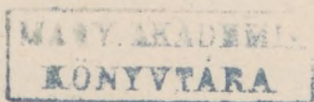
TAKARÉKPÉNZTÁRAK

RÉSZVÉNYEKRE ALAPITOTT IPARVÁLLALATOK

ÉS

ÖNSEGÉLYZŐ - EGYLETEK

SZÁMÁRA.

SZERKESZTETTE

NÉMETH IMRE,

A FÖLDMIVELÉS-, IPAR- ÉS KERESKEDELEMÜGYI MAGYAR KIRÁLYI MINISTERIUMBAN
TITKÁR.

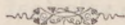
PEST, 1869.

KIADJA PETRIK GÉZA.

PEST, 1869.

RUDNYÁNSZKY BÉLA NYOMDÁJÁBÓL.

BEVEZETÉS.

A közelebbi mult két év alatt bármely nemzet életében is ritkán előforduló oly mozgalom állott be a társulás s különösen a pénz- s ipar-vállalatok terén, mely rendesen csak többszerű okok találkozása által szokott előidézteni.

Első sorban itt okvetlenül a kivételes mértékben kedvező viszonyok közt fejlődött gabna kivétel folytán előállott tőkeszaporodás emlitendő; a másik tényező, politikai viszonyaink jobbra fordultában és megszilárdításában lelhető fel.

Az ország alkotmányának helyreállta közvetlenül érezteté jótékony hatását az anyagi fejlődés terén az által is, hogy a részvénytársulatokról szóló 1840. XVIII. törv. czikk ismét érvényre jutván, általa a társulás és vállalkozás rögtön felszabadult legterhesebb bilincsei — a hivatlan gyámkodás és kedvölő hosszadalmasság alól.

De ha az említett törvény kevés oly intézkedést foglal magában, mely a szabad mozgást akadályozná, hiányosságánál fogva fellette kevés utmutatást is tartalmaz a társulati alapszabályok czélszerű megalkotására.

Ezen hiány leginkább a vidéki bankok, takarékpénztárak s részvényekre alapított iparvállalatok alapszabályainak szerkesztésénél érezteti magát, mintkogy az illetőknél még saját tapasztalás nem képes, a jelen viszonyokhoz mért, helyesen szerkesztett minta alapsza-

bályok hiányát teljesen pótolni; de érezhető továbbá az önsegélyző egyletek létesítésnél is, melyek csak legújabb időben meghonosulván, törvényben támaszt még nem találnak.

Ezen hiányon némileg segitendő határoztam el magamat, hosszabb időn át szerzett tapasztalataim alapján és a megszerzhető legjobb alapszabályok felhasználásával a jelen füzetben foglalt alapszabály-tervezeteket elkészíteni s miként említém, kivált a vidéki vállalkozók könnyebbségére közrebocsátani.

Hogy szolgálatot tettem e vele, azt az illetők fogják megítélni.

Pesten, 1868. december havában.

A SZERZŐ.

I.

VIDÉKI BANKOK.

A

bank

alapszabályai.

I. FEJEZET.

A társulat czége, czélja, székhelye és fenállása.

1. §.

bank czime alatt részvénytársulat alakult, melynek székhelye .....
és czége váltó-törvénytörvényesen be fog jegyeztetni.

2. §.

E társulat czélja, az alább foglalt szakaszokban említett üzletágak gyakorlása által a hazai kereskedelmet és ipart előmozdítani.

Czélja továbbá, idegen tőkéknek kamatozás végetti elfogadása által a szegényebb néposztálynak megtakarított összegük biztos elhelyezésére alkalmat nyújtani, s benne a takarékoság szellemét ébresztteni.

3. §.

A társulat az alakító közgyűlés napjától számítva ..... évig áll fen; ha csak a 105. §-bn említett eset beállta folytán hamarabb nem kellend feloszolnia.

II. FEJEZET.

A társulat tőkéje.

4. §.

A bank részvénytőkéje ..... frtban állapittatik meg és ..... darab egyenként ..... frtos részvény kibocsátása által hozatik létre.

Fentartja azonban magának a társulat a jogot, e tőkét újabb hasonlóértékű részvények kibocsátása által a szükséghez képest szaporítani.

5. §.

Netáni későbbi részvénykibocsátás esetében, az első kibocsátású részvények birtokosainak az általuk birt részvények számarányában elővételi joguk van.

6. §.

A részvények folyó számmal láttatnak el, de csak akkor adatnak ki, ha névértékük erejéig befizetve lesznek,

A részvénykönyvben minden részvény számára külön lap áll nyitva, melybe a netáni átruházások is vezetendők.

7. §.

A részvények oszthatlanok s a társulat egy-egy részvénynek csak egy tulajdonosát ismerheti el.

8. §.

A részvények bizonyos névre szólók, de egyszerű forgatmány által másra átruházhatók.

9. §.

Minden egyes részvényre egyelőre 40 % fizetendő; és pedig ..... % az aláírás alkalmával, ... % az alakító közgyűlés napján, ... % pedig e naptól számitandó ..... alatt.

Működését a társulat csak ezen 40 % befizetés eszközzése után kezdheti meg.

10. §.

A további befizetések a választmány által megállapítandó, és a helybeli, ugy a hivatalos lapban közzé teendő határidőkben történnek.

Az egyes befizetési határidők közt azonban legalább egy havi időköznek kell lenni.

11. §.

Az első 10% befizetésről az aláíró nevére szóló s folyó számmal ellátott elismervények állíttatnak ki, melyekre a további 30 % befizetések is vezetendők.

A 40% befizetés megtörténte után a befizetőnek nevére szóló, kamatszelvénnyel 10 évre ellátott részvényigazolványok adatnak ki.

Minden részletbefizetések az elismervényen úgy a részvényigazolványon a bank választmányának egyik tagja által, az e részben megbizandó bankhivatalnok ellenjegyzése mellett elismertetnek.

12. §.

Minden részvényes, ki a 11. §-ban említett elismervényt vagy részvényigazolványt teljes befizetés nélkül eladja, a hátralevő részletfizetésekért a társulat irányában mindaddig felelős marad, míg az eladott ideiglenes nyugtának az új birtokos nevére lett átírása által e felelőség alól fel nem mentetik.

13. §.

Ki valamely befizetést a kiszabott határidő alatt nem teljesít, a részvény igazolvány számának a 10. §-ban említett lapok útján való közzé tételével további 4 heti határidő kifizése mellett ennek teljesítésére felszöllittatik; mely időre 6% késedelmi kamatot tartozik fizetni.

E határidő elmulasztása esetében, ha a bank az elmaradt fizetéseket törvény útján behajtani jónak nem találná, minden további igényét elveszti, és a már történt befizetések a bank általános tartalékalapjába esnek; a társulat pedig ily részvény helyett ujat bocsáthat ki, s azt a napi árfolyam szerint eladhatja.

14. §.

Minden részvényes csak részvénye névleges értékeig kezeskedik és egy teljesen befizetett részvényre utánfizetést tenni, nem köteles.

15. §.

Harmadik személyek irányában a társulat, az általa elvállalt kötelezettségekért, tőkájével s összes vagyonával kezeskedik.

16. §.

Elvesztett részvények, részvényigazolványok és szelvények törvényszerűleg megsemmisítendők. Az erre czélzó lépések az illető részvényes által eszközlendők, ki az ezzel járó költségeket is viselendi.

III. FEJEZET.

A társulat szervezete és igazgatása.

17. §.

A társulat ügyeit vezetik:

1. a közgyűlés;
2. a választmány;
3. a bíráló bizottmány;
4. az igazgatóság.

A közgyűlés.

18. §.

A közgyűlés az összes részvényeseket képviseli.

Határozat képeességéhez legalább ..... részvényes jelenléte szükséges, kik a kibocsátott részvények összegének legalább egy .....részét képviselik.

19. §.

Minden év első negyedében tartozik a választmány rendes közgyűlést egybehívni. Ugyanaz rendkívüli közgyűléseket is hívhat egybe, ha az intézet érdeke úgy kíváná.

20. §.

Rendkívüli közgyűlések egybehívásának akkor is van helye, ha ezt legalább 10 részvényes, kik öszvesen a részvénytőke $\frac{1}{10}$ birják a választmányhoz intézendő folyamodványban kellőleg indokolva kívánják.

Ez esetben a közgyűlés a kívánság nyilvánítása után 4 héttel egybehivandó.

21. §.

A közgyűlések egybehívása a buda-pesti közlönyben ugy egy helybeli lapban, a tanácskozási tárgyak megnevezése mellett 4 héttel előbb közzé teendő.

Minden részvényes, ki szavazati jogával élni akar, részvényét a bank titkáranál téritvény mellett letenni tartozik.

22. §.

Közgyűléseknél minden részvény egy szavazatra jogosít tiz szavazatnál többet azonban nem gyakorolhat senki, bár mennyi legyen részvényeinek száma.

23. §.

Minden részvényes meghatalmazott által is képviseltheti magát, kinek azonban szintén részvényesnek kell lenni. Kivételnek a kiskorúak — kik gyámjuk, nők, — kik férjük, társulatok vagy egyletek, melyek főnökük által képviseltetik magukat.

24. §.

Azon esetre, ha a részvényesek a közgyűlésen a 18-ik §-ban megállapított számban nem jelennek meg, 14 nap mulva ugyan azon módon második közgyűlés hirdetendő, mely tekintet nélkül a jelenlevők számára jog érvényesen határoz azon tárgyak felett, melyek első alkalommal a tanácskozási tárgyak közé felvételtek.

25. §.

Közgyűléseken a választmányi elnök, s akadályoztatása esetében a jelenlevők által e célra választandó részvényes elnököl.

26. §.

A rendes közgyűlések tárgyai következők :

- a) Évi jelentés a banküzlet eredményéről;
- b) zárszámla és az évi mérleg megállapítása;
- c) a számvizsgálók választása, kik egyszersmind a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére hivatvák;
- d) az osztalék megállapítása;
- e) az elnök, ennek helyettesének és a választmány tagjainak választása;
- f) a bíráló bizottmány választása;
- g) az igazgatóság tagjainak megválasztása;
- h) a részvénytőke szaporítása s egyuttal azon időpont meghatározása, mely alatt az előbbi részvényesek előjoga az ujonnan kibocsátott részvényekre nézve érvényesítendő;
- i) az alapszabályok módosítása;
- k) a társulatnak más társulattal való egyesülése, vagy céljának változtatása;
- l) a társulat felozzlása;
- m) a tett indítványok feletti határozás;

27. §.

A szavazás általános szótöbbséggel történik; szavazatok egyenlősége esetében az elnök szava dönt.

28. §.

Közgyűléseken csak azon tárgyak felett folyhat a tanácskozás, melyek az egybehíváskor tudtul adattak.

29. §.

Az alapszabályok változtatása úgy a részvénytőke szaporítása csak a szavazók $\frac{3}{4}$ részének többségével határozathatik el.

A társulat feloszlása feletti határozat érvényességéhez pedig szükséges, miszerint a közgyűlésen az összes részvénytőke $\frac{3}{4}$ része képviselre legyen.

Mindkét esetben a ministerium jóváhagyása kikérendő.

30. §.

A közgyűlés határozatai a jelen nem levő részvényeseket is kötelezik.

31. §.

A közgyűlések jegyzőkönyvei az elnök s a 26. §. c) pontjában megnevezett részvényesek által iratnak alá, s egy teljes szövegű példányban a ministerium elé terjesztendők.

A választmány.

32. §.

A választmányt képezik: az elnök, annak helyettese és 15 választmányi tag, kik a közgyűlésen 3 évre választatnak.

Az első két évben kilépő választmányi tagok sora sorsolás által jelölteik ki; a harmadik évben a felülmaradtak, azután pedig azok lépnek ki, kik 3 évig már működtek.

A kilépők újra választhatók.

33. §.

Ha a választmány valamely tagja az alapszabályszerű hivataltartam lefolyása előtt a választmányból kilépne, a részvényesek közül az lép helyébe, ki a választások alkalmával aránylag legtöbb szavazatot nyert.

Ha azonban 5 választmányi tagnál több lépne ki, vagy az elnöki szék megürülne, a pótválasztás eszközlésére azonnal rendkívüli közgyűlés hirdendő.

34. §.

Az elnök s helyettese ..... a választmányi tagok pedig ..... részvényt tartoznak biztosítékul a bank pénztárába letenni.

35. §.

A bank hivatalnokai, úgy mindazok, kik csőd alá jutottak vagy fizetéseiket megszüntették, a nélkül, hogy hitelezőiket teljesen kielégítették volna; továbbá azok, kik nyervágyból vagy az erkölcsiség ellen követett vétség vagy kihágás miatt elítéltettek a választmány tagjai nem lehetnek, illetőleg nem maradhatnak.

Ha ily eset a hivatal viselés alatt merül fel, ez közvetlen a hivatalvesztést vonja maga után.

36. §.

A választmány megállapítja az időnkénti leszámítolási lábat, a pénzkölcsönök, letétemények és előlegezések kamatait, valamint minden ezekkel összekötött illetékeket.

Szintugy megállapítja a választmány a betételek kamatait is, figyelemmel mindazon által a 97. §. rendeletére.

Jogában áll, a számviteli könyveket, váltókat, érték tárgyakat és a pénztárakat bár mikor vizsgálat alá venni, sőt ezt legalább kétszer évenként teljesíteni köteles.

Köteles továbbá legalább minden hónapban egyszer teljes ülést tartani és a netán tapasztalt visszaélések vagy rendetlenségek megszüntetése iránt az igazgatóság útján intézkedni.

A bank czégalírását a választmányi elnök vagy helyettese és egy igazgató teszi.

37. §.

A választmány az alapszabályok pontos megtartásáért az igazgatósággal egyetemlegesen felelős.

38. §.

A bank összes hivatal- s szolgáló-személyzete az igazgatóság indítványa alapján a választmány által neveztetik ki; mely azok évi fizetését, s az általuk leteendő biztosítékot is megállapítja.

A választmány feladatához tartozik továbbá, a hivatalnokok számára utasítást szerkeszteni s azt az igazgatósággal hozzá alkalmazás végett közölni.

39. §.

A választmány tagjai napi biztosi minőségben tartoznak a társulat ta-

karékosztályánál működni, s e czélból betűsorrend szerint a hivatalban megjelenni.

Ebbeli működésükért jelenléti jegyekkel láttatnak el, melyek az évi rendes közgyűlés határozatához képest beváltatnak.

40. §.

Választmányi üléseken az elnökön vagy helyettesén kívül legalább 5 tag jelenléte szükséges.

A választmány tanácskozásairól jegyzőkönyv vezetetik, mely az elnök vagy helyettese, egy választmányi tag ugy a jegyző által aláírandó és a legközelebbi ülés alkalmával hitelesítendő.

41. §.

A szavazás általános szótöbbséggel történik; szavazatok egyenlősége esetében az elnök szava dönt.

42. §.

A választmány azon tagja, ki alapszabályszerinti kölcsönt szorgalmaz, vagy kinek saját kezű vagy czége alatti váltó levelének elfogadása forog kérdésben, az e részbeni tanácskozásban részt nem vehet.

Ugyanezen szabály áll, ha valamely választmányi tagnak harmad fokozatu rokona vagy sógorának váltó üzleti vagy kölcsönzési ügye jön szőnyegre.

A bíráló bizottmány.

43. §.

A társulatnál leszámítolás, eladás és behajtás végett benyújtott váltók elfogadása feletti határozat hozatalra valamint minden az előlegezési kölcsön és letéti üzleteket illetőleg reá bizott működésre bíráló bizottmány alakítatik, mely a közgyűlés által 3 évre választandó ..... tagból áll.

44. §.

A bírálók közül évenként ..... tag lép ki; a két első évben sors szerint, azután a működés tartamának tekintetbe vétele mellett.

A kilépők ujra választhatók.

45. §.

A bíráló bizottmány által tartandó ülések száma és napja a körülményekhez képest a választmány által határoztatik meg.

Ezen ülésekben a bizottmány által e czélra választott bizottmányi tag elnököl.

46. §.

A bírálók eljárásukban a legnagyobb részrehajlatlanságot tartoznak követni; határozataik jegyzőkönyvbe ígattatván, a választmány elé terjesztendők.

47. §.

A bíráló bizottmány tagjai, működésük tartamára egy részvényt tesznek le a társulati pénztárba, és kötelezettséget vállalnak aziránt, hogy a bizottmánynál előforduló tárgyalásokról halgatást követnek.

48. §.

A bíráló bizottmány eljárását a választmány külön utasítás alakjában határozza meg.

Az igazgatóság.

49. §.

Az igazgatóság áll: egy vezérigazgatóból és két igazgatóból, kik a közgyűlés által három évre választatnak.

A három év lejártával újra megválaszthatók.

50. §.

Ha az igazgatók valamelyikének helye a három év lejártá előtt megürülne, azt ideiglenesen a jövő közgyűlésig a választmány tölti be.

Ha azonban egynél több lépne ki az igazgatóságból a pótválasztás eszközlésére rendkívüli közgyűlés hirdetendő.

51. §.

Az igazgatók által leteendő biztosíték nagyságát a választmány állapítja meg, mely utóbbtól az eljárásukat szabályozó utasítást is veszik.

A 35-ik §. rendeletei az igazgatókra is alkalmazandók.

52. §.

Az igazgatóság a bank üzleteit közvetlenül vezeti; gondoskodik a szükséges forgalmi tőke előteremtéséről, az időnkénti pénzkészletek gyümölcső elhelyezéséről, és képviseli a társulatot hatóságok és magánosok irányában.

53. §.

Az üzleti órákban az igazgatók közül legalább egynek a hivatalban jelen kell lenni.

Havonként az igazgatóság legalább egyszer ülést tartani, s a jegyzőkönyvet a választmánynak bemutatni tartozik.

54. §.

Az igazgatók s a bank hivatalnokai egyáltalában a társulat hitelét nem vehetik igénybe.

A bank összes hivatalnokai s szolgálói közvetlen az igazgatóságnak vannak alárendelve.

55. §.

A főpénztár a választmány és az igazgatóság egyik tagjának ellenőrzése alatt áll.

IV. FEJEZET.

Mérleg, zárszámla osztalék, tartalékalap.

56. §.

Az igazgatóság minden évben egyetemleges leltárt készít a társulat tartozásai s követeléseiről; melynek alapján a mérleget január 1-ejétől december 31-ig megállapítja s a számvizsgálók által felül vizsgálva a közgyűlés elé terjeszti.

57. §.

Az évi mérleg kinyomandó és a részvényeseknek kivánságukra a közgyűlés előtt 8 nappal egy példányban kézbesítendő,

A közgyűlésileg megállapított mérleg, és üzletkimutatás pedig közzé teendő s a földm., ipar- s kereskedelmi m. kir. ministerium elé terjesztendő.

58. §.

Az összes költségek levonása után fenmaradó összeg a társulat tiszta jövedelmét képezi.

A tiszta jövedelemből mindenekelőtt a részvényeseket illető 6% kamatok fizettetnek ki; az ezután fenmaradó összegből

.....% az elnököt és alelnököt illeti;

.....% a választmányi tagok jelenléti jegyeinek beváltására fordittatik;

.....% a bíráló bizottmány tagjainak jár és

.....% az igazgatóknak jutalék gyanánt fizettetetik; — továbbá

5% az általános tartalék alaphoz; — a hiteltulajdonosok által gyakorlatot üzletekből pedig 5% a hiteltulajdonosok tartalék alapjához csatoltatik.

A tiszta jövedelemnek ezután fenmaradó része a részvényeseknek osztalék gyanánt szolgáltatik ki.

59. §.

Az osztalék kifizetése, minden évben ..... 1-jén történik.

Oly osztalékok, melyek a kifizetésre meghatározott naptól számított 3 év alatt fel nem vétetnek, a társulat általános tartaléktőkéjébe folynak.

60. §.

A társulat általános tartaléktőkéje a 13. és 58. §§-ban említett járulékokból alakul és a társulat üzleteiből eredő netáni veszteségek fedezésére szolgál.

Ha a tartaléktőke az alaptőke .....%jára növekedik, az annak szaporítására megállapított tiszta jövedelem .....%jának hováfordítása iránt a közgyűlés határozand.

Egyébiránt ez esetben is a tartaléktőke saját kamatjaival szaporittatik.

61. §.

Ha azonban a tartaléktőke veszteségek pótlására vétetnék igénybe, a tiszta jövedelemből mindenekelőtt a tartaléktőke egészítendő ki.

V. FEJEZET.

A bank üzletköre.

62. §.

A bank üzlete következő ágakra oszlik :

- A.) kölcsönüzlet;
- B.) előlegezési üzlet;
- C.) váltó leszámítolási üzlet;
- D.) letéti üzlet;
- E.) pénzeknek kamatozás végetti átvétele.

A. Kölcsönüzlet.

63. §.

A bank kölcsönököt ad telekkönyvezett földbirtokra és szilárd anyagokból készült, tűzkár ellen biztosított házakra.

64. §.

Telekkönyvezett földbirtokra adandó kölcsönösszeg, a jelzálogot már az előtt terhelő adósságok betudásával, a becsár fele részén túl nem terjedhet.

A kölcsönérti folyamodványokhoz következő mellékletek csatolandók:

- a) hiteles telekkönyvi kivonat;
- b) törvény értelmében készült hiteles becslevél;
- c) azon esetre, ha a lekötendő birtok községi vagyon, gyám vagy gondnokság alatti árvák tulajdona, az illető hatóság engedélye.

65. §.

Házakra adandó kölcsönökérti folyamodványokhoz csatolandó:

- a) a birtokkönyvi kivonat,
- b) a törvény értelmében szerkesztendő becslevél,
- c) a betáblázási bizonyítvány,
- d) tűzkármentesítési bizonyítvány;
- e) az utolsó évi bérjövödelem bevallása.

Ez esetben is a kölcsön a becsérték felét túl nem haladhatja.

66. §.

Kölcsönök rendszeren részletes visszafizetés feltétele alatt adatnak, s ..... évnél hosszabb időre nem terjedhetnek.

A választmány határozatától függ egyébiránt, a körülmények tekintetbe vétele mellett három havi előleges felmondásra is kölcsönöket engedélyezni.

67. §.

A kölcsönt élvezők tartoznak a bank előtt betáblázási elsőséggel bíró adósságok kamatainak rendes fizetését, a házakra nézve pedig a tűzkárbiztosítást évenként a kamatfizetés alkalmával igazolni.

68. §.

Kölcsönért jelentkező több folyamodók közül, a mennyiben nem mindnyájan elégtethetnének ki, az elsőség azt illeti, ki legnagyobb biztosítékot nyújt; különben pedig a kérvény előbbi benyújtása határoz.

B. Előlegezési üzlet.

69. §.

I. Árukra. Előlegezések csak oly kész árukra és nyers anyagokra adatnak, melyek romlásnak kitéve nincsenek s könnyen elhelyezhetők.

Árukra adandó legkisebb előlegezés ..... forint és rendszeren 15 naptól kezdve, 4 hónapig terjed.

A nyújtott előleg a becsérték felénél nagyobb nem lehet.

70. §.

Ha a visszafizetési határidő előtt azon áru nemekben, melyek a banknál zálogképen el vannak helyezve, árkülönbség mutatkoznak, az előleg vevő köteles a hiányt vagy készpénzben vagy árukban 24 óra alatt a felszólítástól számítva, pótolni.

71. §.

Ha az előleg a lejárat napon vissza nem fizettetik, meg nem hosszabbítatik, vagy a 70. §-ban említett pótfizetés nem eszközöltetik, a bank fel van jogosítva az átvett árukat egy választmányi tag által két szakember hozzájárultával bíróságon kívül eladni, és a bejött összegből magát kielégíteni.

A nyert összeg netaláni elégtelensége esetében az előlegvevő kezekedik minden egyéb vagyonával, melyből a követelés sommás szóbeli uton beszerzendő.

Ellenben a netaláni felesleg a tulajdonos rendelkezésére marad.

72. §.

II. Értékpapírokra. Előlegek csak oly osztrák magyar állam és más értékpapírokra adatnak, melyek a bécsi vagy pesti tőzsde hiteles árfolyam lapjában jegyzetnek, és melyek értéke teljesen befizettetett.

Az előlegek a zálogba adott értékpapírok három negyedrésznvi árfolyam szerinti értékét túl nem haladhatják.

Az előleget élvező fél kötelezettséget vállal magára, hogy ő mihelyt az elzálogított értékpapírok árkelete 10%-val csökken, a kívánt pótlást a hozzá intézett felszólítástól számítandó 24 óra alatt teljesíti; különben jogában áll a banknak, e papíroknak azonnali eladásáról valamelyik kereskedő háznál gondoskodni és azok értékéből a 71. §. szerint magát kielégíteni.

Ily előlegek rendszeren 1—3 óra adatnak; mely határidő azonban meghosszabbítható.

73. §.

III. Belföldi arany és ezüst pénzekre — a becsérték három negyed részeig.

C. Váltó leszámítolási üzlet.

74. §.

I. A hiteltulajdonosokkal. Hiteltulajdonos lehet minden önálló ..... lakos, kinek erkölcsi jelleme, kereset képessége s rendezett vagyoni állapota kétségen felül áll.

75. §.

Ki a hiteltulajdonosok egyletébe kíván lépni, annak írásban kell folyamodnia s az általa igénybe vett hitel mennyiségét kijelentenie.

76. §.

A megadható hitel minimuma ..... frt, maximuma pedig a hiteltulajdonosok választmányának indítványa alapján, a bank választmánya által határoztatik meg.

A hitel, a hiteltulajdonos egyedüli aláírására nyujtatik.

77. §.

Ki mint hiteltulajdonos felvétetik, a felvételnél köteles a biztosítéki alap képezésére öt száztoliját azon összegnek készpénzben befizetni, melynek erejéig neki hitel nyittatott.

78. §.

A hiteltulajdonosok összesen és egyetemlegesen a nekik engedélyezett hitel összegéig összes vagyonukkal kezekednek a bank irányában az egyes tagtársaknak adott kölcsönökért.

Erről, valamint egyéb kötelezettségeikről a hiteltulajdonosok kezességi okmányt állitanak ki, melyet az illetőnek neje is tartozik aláírni.

Ha valamely tagtársnak fizetési képtelensége által a biztosítéki alap, melyből ilyenmü veszteségek első rendben fedezendők rövidséget szenvedne, a hiteltulajdonosok kötelesek azt eredeti állapotára kiegészíteni, s e végre minden egyes tag a reá eső részletet, hitelének aránya szerint a felszólítástól számítva 15 nap alatt befizetendi.

Ki ezen köteleességét nem teljesíti, a hiteltulajdonosok névsorából kitöröltetik és a felvételkor általa befizetett illetmény a hiteltulajdonosok tartalék-alapjához csatoltatik; fenmaradván az igazgatóságnak azon joga, hogy a netán fedezetlenül maradt részletet birói uton behajtsa.

A hitelegylet kötelessége a biztosítéki alap kiegészítésére azon napon lép érvénybe, melyen valamely váltó be nem váltatott. A biztosítéki alap kiegészítése azonban rendkívüli eseteket kivéve, csak az év végével a számadások bezárása után történik; és minden hiteltulajdonos, tekintet nélkül azon időre, melyben az egyletbe lépett, tartozik a neki nyitott hitel aránya szerint a veszteség pótlásához járulni.

79. §.

A biztosítéki alapba fizetett összegek ..... %val kamatoztatnak. Ezen kamatok az illető hiteltulajdonosnak minden üzletév végén kiszolgáltanak.

80. §.

Ki a hiteltulajdonosok egyletéből ki akar lépni, ebbeli szándékát köteles bejelenteni. Ezen bejelentés napjától kezdve a hiteltulajdonosnak nincs többé joga hitelét érvényesíteni.

A kilépő azon naptól kezdve, melyen a reá eső biztosítéki százalékot befizette, azon napig, melyen kilépési szándékát bejelentette, felelős marad mind azon veszteségekért, melyeket az egylet ezen időköz alatt szenvedett; még pedig mind addig, míg a tartozások melyekért az egyetemleges kezeskedést átvette, kiegyenlítettnek.

A hiteltulajdonos kilépténél az őt illető veszteségi részlet biztosítéki százalékjából levonatik, a maradvány pedig nékie annak idején kiszolgáltatik.

81. §.

A hiteltulajdonosok váltóinak leszámítolására az egész befizetett részvénytőke a biztosítéki alappal együtt fordítható. Ha a bank üzlettőkéje más források által gyarapodik, az igazgatóság fog határozni a felett, mily része fordítassék a hiteltulajdonosok váltóinak leszámítolására.

82. §.

A hiteltulajdonosok által benyújtott váltók rendszeren a bank rendeletére vannak kiállítva és egyedül a hiteltulajdonos által elfogadva.

Ha azonban a hiteltulajdonos hitelét felemeltetni kívánja, szükséges, hogy ugyan azon váltót még egy hitelképes czég fogadja el.

83. §.

A hiteltulajdonosok váltói 4 hónál hosszabb lejáratra nem szólhatnak, azonban a bírálók belátása szerint megújíthatók.

Ily váltó újításnál a kölcsönzött összegből legalább 10% lefizetendő.

84. §.

Oly hiteltulajdonos ki kötelezettségeit a kellő időben nem teljesíti, a hiteltulajdonosok sorából kitöröltetik.

A valamely hiteltulajdonosnak engedélyezett hitel minden indokolás nélkül leszállítható, sőt egészen felmondható.

85. §.

Ha a hitelegyleti tagok száma a ..... t eléri, ezek a választmány által ülésre hivatnak össze, mely alkalommal a hiteltulajdonosok bizottmánya választatik.

86. §.

E bizottmány ....., ... lakó tagból áll, kik saját kebelükből választják az elnököt.

A bizottmányi tagok egy évre választanak s ez idő lejártával újra választhatók.

87. §.

Ezen bizottmányba csak oly tagok választhatók, kiknek legalább ..... forintnyi hitel engedélyeztetett.

88. §.

A hiteltulajdonosok bizottmányának feladata, a jelentkező hitelrészesekek hitelét megszabni, azt nyilvántartani s a biztosítéki alap ugy a lejárt váltók pontos befizetéséről gondoskodni.

Egyéb hatáskörét a bank választmánya állapítja meg.

89. §.

A bizottmány koronként határozni fog a felett, valjon az egyes tagoknak engedélyezett hitel tovább is fenállhat e, vagy ennek felemelése, lejobb szállítása vagy teljes elvonása ajánlatos e vagy sem.

90. §.

A bank választmánya fel van jogosítva, a bizottmány meghallgatása után a hiteltulajdonosok összes hitelét ugy mint minden egyes tagét, minden indokolás nélkül korlátolni.

91. §.

A bizottmánynak tagok felvételére és hitelengedélyezésre vonatkozó határozatai csak a választmány jóváhagyása után válnak érvényessé.

92. §.

A hiteltulajdonosok bizottmánya határozatait általános szótöbbséggel hozza; szavazatok egyenlősége esetében az elnök szava dönt.

93. §.

II. Idegen váltók leszámítolása. A bank leszámítol idegen és saját váltókat.

A benyújtott váltónak következő kellékekkel kell ellátva lenni:

- a) legalább 50 forintról kell szólnia;
- b) négy hónál hosszabb lejáratu nem lehet;
- c) a bank székhelyén legyen fizetendő;
- d) 3 elismert biztonságu egyén czimével legyen ellátva.

D. Letéti üzlet.

94. §.

A bank elfogad letéteménykép aranyat, ezüstöt és egyéb értékes tárgyakat, melyek csekély tért foglalnak el; úgy továbbá értékpapirokat és okiratokat. A feltételeket esetenként a választmány határozza meg.

95. §.

Az **A. B. C. D.** alatti üzleteknél szedendő kamatok és díjak a választmány által állapítatnak meg, és a bank helyiségeinek könnyen látható részében falragaszok által tételnek közzé.

E. Pénzeknek kamatozás végetti átvétele.

96. §.

I. Takarékpénztári könyvecskékre. A bank takarékpénztári könyvecskékre fogad el pénzeket 1 forrinttól kezdve.

Ezen könyvecskékben a betevő neve, a betétel napja és mennyisége, a kamatláb és a felmondási idő ki van téve.

Az ekként elhelyezett összegekre nézve következő felmondási idő állapítatik meg:

	1 frttól	50 frtig	felmondás nélkül
51	„	100	„ ..... nap
101	„	500	„ ..... „
501	„	1000	„ ..... „
1001	„	5000	„ s azon fölül ..... nap.

97. §.

A kamatlábot az igazgatóság a választmány határozata alapján koronként közzéteszi, mely utóbbi a betételek kamatait felemelheti vagy leszállíthatja. A leszállítás azonban hírlapilag közzé teendő és megjegyzendő, miszerint azok, kik betételeiket visszavenni kívánják, ezt bizonyos határidő alatt tehetik.

98. §.

Minden betétel a betevés utáni naptól a kivételt megelőző napig kamatoztatik. Évenként január 1-jén és július 1-jén a betett összegek addig fel nem vett kamatai a tőkéhez csatoltatnak és ezzel együtt kamatoztatnak.

99. §.

Az ezen üzletágnál követendő eljárás a választmány által utasítás alakjában fog szabályoztatni.

100. §.

II. Kamatozó pénztári utalványokra. Ha a bank befizetett és alap és tartaléktőkéje a 200,000 forintot eléri, a ministeriumtól kikérendő külön engedély alapján, pénztári utalványokat bocsáthat ki.

Ezen utalványok bizonyos névre s legalább 100 ftról szólók és felmondáshoz kötvék.

Az utalványok összege az említett tőke kétszeres összegén túl nem terjedhet; értéke mindig rövid lejáratu kölcsönökbe fog elhelyeztetni és az utalványok csak hason értékű készpénz átvétele mellett kibocsáttatni.

A forgalomban levő bankutalványok összege a minden hó végével közzé teendő üzletkimutatásban külön fog kitétetni és egy-egy példányban a pénzügyi és kereskedelmi m. k. ministeriumoknak bemutatatni.

101. §.

A felmondási idő, ugy a kamatláb annak idejében a választmány által fog megállapittatni és közzé tétetni.

102. §.

III. Folyó számlára. A bank elfogad készpénzt folyó számlára ugy szintén átveszi és beszedi a felek által a bankhoz utalt fizetéseket, a választmány által minden egyes esetben megállapítandó feltételek alatt.

VI. FEJEZET.

Peres kérdések.

103. §.

Perlekedések, melyek a részvényesek közt, vagy ezek s a bank ügykezelésével megbizottak közt, főleg a részvényesek jogait érintő végzések iránt keletkezhetnek, választott birák által intéztetnek el.

Mindegyik fél két birát választ, és ezek nyolcz nap alatt egy elnököt.

Ha ez utóbbi iránt meg nem egyezhetnének, vagy ha csak az egyik fél jelölt volna ki elnököt, ... törvényszéke fog az elnök kinevezésére felkéretni.

E bíróság itélete ellen felebbezésnek nincs helye.

104. §.

A bank, hol fel- vagy alperesként lép fel, a törvényes bíróság alatt áll.

VII. FEJEZET.

A bank feloszlatajáról.

105. §.

A bank, a 3. §-ban meghatározott 40 évi fenállási idő lejártával feloszlik, ha csak ezen idő meghosszabbítása a '39. évben tartandó közgyűlésen $\frac{2}{3}$ nyi többséggel el nem határozatnék.

A bank a 40 év lefolyta előtt is feloszlik, ha a tartaléktőkén felül az alaptőke is felére apadna le.

106. §.

Mindkét esetben a közgyűlés a bank ügyeinek lebonyolítására ..... tagból álló bizotmányt választ, mely a függő tárgyak befejezése mellett, a végelszámolás módját megállapítja és a közgyűlés jóváhagyása elé terjeszti.

A feloszlataási terv a m. k. ministeriumnak bemutatandó.

107. §.

E bizotmány kineveztetése után a választmány minden joga megszűnik.

VIII. FEJEZET.

A kormány felügyeletről.

108. §.

A kormány felügyeleti jogát szükség esetében kiküldendő biztos által gyakorolja.

A ministeri biztos jogában áll, a bank mindennemű üléseiben jelen lenni, az alapszabályok pontos megtartása felett ügyelni, alapszabály ellenes határozatokat felfüggeszteni, a könyveket átvizsgálni s magának az üzlet állásáról és a pénztár állapotáról biztos tudomást szerezeni.

Kelt ..... 186..... évi ..... hó .....-n
tartott alakító közgyűlésből.

VII. PULVERSTÄUB

I. Pulver (Korngröße 0-100 µm)

Das Pulver wird durch Zerkleinern der festen Phase in feine Körner erzeugt. Die Korngröße ist ein wichtiger Parameter für die Reaktionskinetik. Eine feine Pulvergröße führt zu einer größeren Oberfläche und damit zu einer schnelleren Reaktionsrate.

Die Pulvergröße beeinflusst auch die Packungsdichte des Festkörpers. Eine feine Pulvergröße führt zu einer höheren Packungsdichte und damit zu einer höheren Reaktionsrate.

Die Pulvergröße ist ein wichtiger Parameter für die Reaktionskinetik. Eine feine Pulvergröße führt zu einer größeren Oberfläche und damit zu einer schnelleren Reaktionsrate.

VIII. PULVERSTÄUB

A. Korngröße (Korngröße 0-100 µm)

Die Korngröße ist ein wichtiger Parameter für die Reaktionskinetik. Eine feine Pulvergröße führt zu einer größeren Oberfläche und damit zu einer schnelleren Reaktionsrate. Die Korngröße beeinflusst auch die Packungsdichte des Festkörpers. Eine feine Pulvergröße führt zu einer höheren Packungsdichte und damit zu einer höheren Reaktionsrate.

A) minta (11. §.)

lap

szám

IDEIGLENES RÉSZJEGY

A .....
bank ezennel bizonyítja, miszerint

..... urnak

igénye van egy ..... az az .....
forintról szóló részvényhez, melyre következő befizetések tétettek:

Rész- let száma	Befizetés ideje	Befize- tés összege	A l á í r á s o k		
			Pénztárnok	Könyvvivő	Napi biztos
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					

Ezen ideiglenes részjegy az alapszabályok 6. §-ában említett eset
beálltával végleges részvénynyel fog kicseréltetni.

Kelt

N. N.

választmányi tag

N. N.

elnök

N. N.

pénztárnok

(P. H.)

B) minta (6. §.)

RÉSZVÉNY

/// lap

/// szám

A

bank

részvénye

/// UR

..... az az ..... száz osztr. ért. forint befizetése által a /// számú részvény tulajdonosává lőn, s ennek folytán mindazon jogok részese, melyek a ..... bank részvényeseit az alapszabályok értelmében illetik.

E részvénynek másra való átruházása esetében az alapszabályok 12. §-a fog szem előtt tartatni.

Kelt.....

N. N.
választmányi tag

N. N.
elnök

N. N.
pénztárnok

(P. H.)

C) minta (59. §.)

I. szelvény.

szám
 18 évi ..... hó .....-n fizetendő.
 A ..... bank ezen
 szelvény előmutatójának az ..... től
 végeig járó üzleti évre megállapított osztalékot fizeti.
 N. N. N. N. N. N.
 választmányi tag, elnök. pénztárnok.
 (P. H.)

II. szelvény.

szám
 18 évi ..... hó .....-n fizetendő.
 A ..... bank ezen
 szelvény előmutatójának az ..... től
 végeig járó üzleti évre megállapított osztalékot fizeti.
 N. N. N. N. N. N.
 választmányi tag, elnök. pénztárnok.
 (P. H.)

III. szelvény.

szám
 18 évi ..... hó .....-n fizetendő.
 A ..... bank ezen
 szelvény előmutatójának az ..... től
 végeig járó fizleti évre megállapított osztalékot fizeti.
 N. N. N. N. N. N.
 választmányi tag, elnök. pénztárnok.
 (P. H.)

IV. szelvény.

szám
 18 évi ..... hó .....-n fizetendő.
 A ..... bank ezen
 szelvény előmutatójának az ..... től
 végeig járó fizleti évre megállapított osztalékot fizeti.
 N. N. N. N. N. N.
 választmányi tag, elnök. pénztárnok.
 (P. H.)

D) minta (72. §.)**Tisztelt igazgatóság!**

Alulirt ezennel kérem, miszerint nékem a zálogul letett következő értékekre :

Darab	Minőség	Sorozat	Szám	Osztály	Szelvények	Árfolyam	Árfolyami érték	
							ft.	kr.
Darab melynek összes árfolyami értéke összesen								
..... forintot, azaz :								
..... forint.								

osztr. értékben kölcsönképen ..... napra, ugymint 186..... évi.....
 ..... hó .....-ig engedélyezni sziveskedjék; kötelezem magamat
 ezen kölcsönösszeget az említett határnapon ugyanazon értékben visszafizetni,
 — és ha a fentebbi értékpapiroknak ..... forint-
 tal osztrák értékben számított árfolyami értéke időközben a pesti vagy bécsi
 tőzsde napi árjegyzéke szerint 10%-val leszállana, az érték-különbséget a
 kölcsönadáskori fentebb kitett tőzsde-érték összegéig vagy készpénz fizetéssel,
 vagy más elfogadható értékpapirokkal haladéktalanul pótolni.

Azon esetre, ha e részbeni kötelezettségeimnek eleget nem tennék, ha a
 fizetési nap lejár, s az továbbra meg nem hosszabbítottván, tartozásomat
 pontosan le nem fizetném, jogában állanda ..... banknak kézi
 zálogul letett értékpapiraikat az intézeti alapszabályok 72. §. értelmében tőzs-
 deszerűleg eladni, az eladási árból magát követelésére nézve kielégíteni, a
 menyiben pedig abból az intézet követelése teljesen ki nem telnék, még hátra
 maradót követelését rajtam sommás szóbeli per-uton megvenni.

.....
 kölcsönvevő.

Alulirt elismerem, miszerint a kért kölcsönt, ugymint .....
 ..... forintot osztr. értékben ..... bank pénztárából
 képzében és hiány nélkül fevettem és magamat a fent kitett, általam önkén-
 tesen elvállalt feltételek szigorú teljesítésére ezennel újra is kötelezem.
 ..... 186..... évi ..... hó ..... n.

.....
 Kölcsönvevő név és lakása.

(E) minta (75. §.)

.....szám.

A

.....bank

t. cz. igazgatóságának.

Az alapszabályok 75. §. értelmében ezennel kéri alulirt, miszerint a hiteltulajdonosok egyletébe fölvétessék. Egyuttal alább a hitelengedélyezéshez szükséges adatokat szolgáltatja.

Kelt,.....

A hitelkereső neve vagy czége.	
Lakása.	
Foglalkozása.	
A kért hitel mennyisége.	
Mi által fedezheti a kérvényező az igénybe vett hitelt?	

F) minta (78. §.)**Nyilatkozat.**

Ezennel kinyilathoztatom, hogy a .....
 ..... bank hitelegyletébe lépvén, a bank alapszabályait és ügy-
 rendét magamra nézve mindenkben érvényesnek és kötelezőnek ismerem;
 a nekem, mint hiteltulajdonosnak endedélyezett..... azaz

forintnyi hitel után, mindjárt beléptemkor 5 száztólit az egylet biztossági alap-
 jába befizettem, de azonfölül is, a netáni veszteségek esetén ezen biztossági
 alapra nézve mutatkozó hiánynak reám eső aránylagos részét mindenkor kiegé-
 szíteni köteles leszek, s azért e részben a többi hiteltulajdonosokkal együtt
 közös kötelezettséget vállalok.

Kelt.....

A tanúk aláírásai :

G) minta (93. §.)

.....szám.

A. Leszámitolási jegy.

A ..... ur által
az „..... bank“-hoz beadott váltókról.

Lejárat napja	Összeg		Elfogadó neve, foglalkozása és lakása	Intéző neve, foglalkozása és lakása	Forgató neve, foglalkozása és lakása
	frt.	kr.			

Elismervény.

.....szám.

.....darab .....frt. ....kr. o. ért.

váltóról, melyek t. cz. .... ur
által, leszámítolás végett, az „..... bank“-nál letétettek.

Kelt, 18..... év ..... hó.....

.....darab .....frt. ....kr. o. é.

H) minta (93. §.)

.....szám.

B. Leszámitolási jegy.

A.....urtól leszámitolás végett átvett váltókról.

Leszámitolás	frt.	
	kr.	
Nap		
A lejárat napja	év	
	hó	
	nap	
Forgató neve, foglalkozása és lakása		
Intéző neve, foglalkozása és lakása		
Fizető neve, foglalkozása és lakása		
Összeg	frt.	
	kr.	

Az elfogadott.....darab váltóért, összesen..... frt.....
 kr. értékben, ... frt. .... kr. leszámitolási illetmény levonása
 után kijáró ..... frt. .... kr., az az .....
 o. ért. az ..... bank pénztára által készpénzben kifizetett.

Kelt.....

.....
 a benyújtónak aláírása

I) minta (96. §.)

		Év és hó	
		Nap	
		Biztosi könyv folyó száma	
		Tőke	
		betétkel	
		szá- mokkal	
		ft. kr.	
		Tőke- sített kama- tok	
		ft. kr.	
		Alkírása a	
		könyvveze- tőnek, pénz- tárnoknak	
		biztosnak	
		Év és hó	
		Nap	
		Biztosi könyv folyó száma	
		Tőkében	
		betétkel	
		szá- mokkal	
		ft. kr.	
		Kivett kama- tok	
		ft. kr.	
		Alkírása a	
		könyvveze- tőnek, pénz- tárnoknak	
		biztosnak	

0 Betétel

Viszafizetés.

Ezen betétkönyvecske a társaság irányában azonnal elveszti erejét, mi-
helyt belőle valami kivakartatott, kiszakasztatott, hozzátétegetett, vagy másként
megváltoztatott.

K) minta (102. §.)

A

..... banknak

....., 18.....

Ezennel az alább felsorolt értékpapirokat benyújtom, kérvén, hogy azokat az alapszabályok értelmében folyó számlára nyitott hitel alapjául elfogadni sziveskedjék.

Darab	Az értékpapírok minősége	Értéke				

II.
TAKARÉKPÉNZTÁRAK.

I. FEJEZET.

A ..... takarékpénztár
 czége, székhelye és czélja.

1. §.

..... takarékpénztár
 czég alatt részvénytársulat alakíttatik, melynek székhelye .....
 ..... és czége váltótörvényszékileg bejegyeztetik.

2. §.

E takarékpénztár czélja, a kevésbé vagyonos néposztálynak alkalmat nyújtani arra, hogy megtakarított összegeinek feleslegét szükség idejére félre-
 tegye s kamatok s ezek kamatjaival szaporíthassa. Czélja továbbá előlegek és
 kölcsönök adásával a lakosság egyéb osztályainak érdekeit előmozdítani.

II. FEJEZET.

A takarékpénztár tőkéje.

a) részvénytőke.

3. §.

A takarékpénztár alapvagyonát a ..... forintban meg-
 állapított részvénytőke képezi, mely ..... darab 100 o. é. forintos rész-
 vény kibocsátása által hozatik létre.

4. §.

A takarékpénztár megnyitása előtt minden részvényre 40% fizetendő. A
 további befizetések idejét s magasságát a közgyűlés határozzandja meg, oly
 megszorítással azonban, hogy minden részlet befizetésére legalább 2 heti ha-

táridő engedendő és ez a magyarországi hivatalos lapban háromszor egymásután közléteendő.

5. §.

Azon részvényesek, kik e háttáridő alatt egy részletbefizetést nem eszközölnek, személyükhöz intézendő írásbeli felhívással négy heti háttáridő kitűzése mellett a fizetés teljesítésére és 6% késedelmi kamatok megtérítésére szólíttatnak fel.

Ha e háttáridőt is elmulasztanák, az igazgatóság vagy törvény útján hajthatja be az elmaradt fizetést, vagy új részvényt bocsáthat ki, s azt a napi árfolyam szerint eladhatja.

Ez utóbbi esetben az illető részvényes által netán előbb történt befizetések a tartalék alap javára esnek.

6. §.

Minden részvény bizonyos névre szól, s folyó számmal láttatik el.

Minden folyó szám alatt a részvénykönyvben egy külön lap áll nyitva, melyre a részvény tulajdonos neve s lakhelye, a történt átíratások s a szelvények kifizetése feljegyeztetik.

A részvények és ideiglenes részjegyek az igazgató, pénztárnok és egy választmányi tag által irattatnak alá, a társulat pecsétjével és 30 szelvénnel láttatnak el, melyre a közgyűlés által megállapítandó osztalék kifizettetik.

7. §.

A részvények csak akkor bocsáttatnak ki, ha névértékük erejéig befizettettek.

Ennek megtörténteig a részvényesek ideiglenes, szintén bizonyos névre s a tettleg befizetett részlet összegekről szóló részjegyekkel láttatnak el.

8. §.

A részvények s ideiglenes részjegyek engedmény, örökösödés és a törvény által megengedett egyéb szerzési módon átruházhatók.

Az eredeti részvényes azonban a hátralékos összeg erejéig felelős marad mindaddig, míg e felelőség alól a társulat által az új részvényes nevének bevezetése s a részvény átíratása mellett fel nem oldatik.

A részvények átíratásáért a tartalék alap javára.....díj fizetendő.
(12. §.)

9. §.

A társulat kötelezettségeiért a részvényesek csupán saját részvényeik névértéke erejéig, a társulat pedig mások irányában elvállalt kötelezettségeiért összes tőkájével s minden vagyonával kezeskedik.

10. §.

A részvényesek, részvényösszegük erejéig az intézet összes vagyonának tulajdonosai.

Egy teljesen befizetett részvény tulajdonosa semmi szín alatt utófizetésre nem kötelezhető.

11. §.

Az alaptőke a társulat fenállásaig fel nem mondható.

b) a tartaléktőke.

12. §.

A tartaléktőke, melynek rendeltetése az, hogy belőle a társulat netáni veszteségei pótoltsanak :

- 1-őr a 82. §-ban említett tiszta jövedelem .....% jából,
- 2-or a megsemmisített részjegyekre tett részletfizetésekből (5. §.),
- 3-or az átíratási díjakból (8. §.) és
- 4-er az elévült követelésekből (35. §.) képeztetik.

13. §.

Ha a tartaléktőke az alaptőke be nem fizetett összegéig emelkedik, ez utóbbi kiegészítésére fog fordíttatni.

Ez esetben az ideiglenes részjegyek beváltatnak és 100 frtról szóló részvényekkel felcseréltetnek.

14. §.

Ha az alaptőke ekként az alapszabályilag megállapított (3. §.) .....forintra kiegészítettett, a tiszta jövedelemből évenként csak .....% fog a tartaléktőkére fordíttatni s ez utóbbi kamatjaival együtt addig szaporíttatni míg a teljesen befizetett alaptőke összegét eléri.

15. §.

Azon esetben, ha a tartaléktőke veszteségek pótlása által kisebb összegre olvadna le, a tiszta nyeresémből mindenekelőtt a tartaléktőke egészítendő ki.

16. §.

A tartaléktőke külön kezelendő és a 83. §-ban említett üzletkimutatásban külön kiteendő.

III. FEJEZET.

A takarékpénztár üzletköre.

17. §.

A takarékpénztár által gyakorlandó üzletágak következők:

- A) betételeknek kamatozás végetti elfogadása;
- B) az előlegezési —
- C) a kölcsön —
- D) a váltó leszámítolási-üzlet.

A. Betételeknek kamatozás végetti elfogadása.

18. §.

Az intézet takarékpénztári könyvecskére vesz át pénzeket kamatozás végetti.

A legkisebb összeg egy negyed forint; a kamatfizetés azonban csak egy forinttal kezdődik.

19. §.

A kamatláb minden betételre .....%.

20. §.

A választmány jogában áll ezen kamatlábot a viszonyoknak megfelelőleg leszállítani vagy felemelni.

Ha a választmány a kamatláb leszállítását határozná el, ezt oly megjegyzéssel köteles közzé tenni, hogy a felek szabadságában áll, korábbi betételeiket meghatározandó kellő határidő kitűzése mellett, visszavenni.

21. §.

Addig, míg a takarékpénztári üzlet állása a betételeknek azonnali kamatoztatását lehetővé teendi, a hó első felében történt betételek után a kamatok ugyanazon hó 15-ikétől, a második felében befektetett tőkék után pedig a jövő hó 1. napjától számíttatnak.

22. §.

A kamatfizetés rendszeren félévenként és pedig január és július havában történik. A kitűzött határidőben fel nem vett kamatok a következő hó 1. napjától a tőkéhez csatoltatnak s tovább kamatoztatnak.

23. §.

A takarékpénztár csak oly betételek után fizet kamatokat, melyek legalább 15 napig az intézetnél hagyatnak.

24. §.

A visszafizetési határidők, következők:

50 forintig terjedő betételeknél a visszafizetés felmondás nélkül történik;

50 firtól 100 firtig ..... nap

101 „ 500 „ ..... „

501 „ 1000 „ s tovább ..... nap alatt.

Kölcsönös megegyezés esetében a visszafizetések előbb is történhetnek.

25. §.

A takarékpénztári könyvecskék bizonyos névre szólnak ugyan; a könyveske előmutatója azonban személye azonosságának igazolása nélkül jogszerű birtokosnak tekintetik s neki a tőke úgy a kamatok kifizettének.

Kivételnek csak akkor van helye, ha

1-ör a kifizetés megsemmisítés, bírói letiltás vagy ideiglenes előjegyzés által gátoltatik; s

2-or ha a könyveske tulajdonosa magának fentartotta azon jogot, hogy a betétel csak nékie személyesen, vagy meghatalmazottjának fiztessék ki.

Ez utóbbi fentartás a takarékpénztári könyvecskébe úgy az illető naplóba igtatandó és az efféle betételek kiszolgáltatásánál a lehető legnagyobb óvatosság követendő.

26. §.

A betéti könyvecskék, melyek a betevő nevét, a betett összeget szám és betű szerint a betét napját, úgy a száztólit is, melyel az összeg kamatoztatik, végre a tőke és kamatok visszafizetését tárgyazó rovatokat tartalmazzák, folyó számot kapnak, azon kívül lapszámmal is láttatnak el, mely utóbbi ugyanazonos azzal, mely alatt a betételek számlái az egyleti könyvbe bejegyztetnek.

A pénztári napló tételszáma, mely alatt a betételek és visszafizetések történnek, szintén a takarékpénztári könyvecskére vezetetik.

27. §.

Minden takarékpénztári könyvecskéhez az alapszabályok kivonata, úgy egy mutató tábla mellékeltek, mely az 1 firtól 100 forintig terjedő betételek kamatoztatását ábrázolja.

A betéti könyvecskéért ..... forinton alóli betételeknél nem fiztetik díj; ..... forinton felüli betételekre nézve a választmány határozza meg a könyvecskék árát.

28. §.

A közgyűlés a helyi viszonyok tekintetbe vétele mellett állapítja meg azon napokat, melyeken betételek elfogadtnak és visszafizetések eszközöl-
tetnek.

E napok időnként köztudomásra hozatnak.

29. §.

Minden betétel és visszafizetés a könyvelő, pénztárnok és napi biztos által iratik alá, és az intézet pecsétjével meghitelesítettik.

30. §.

Ha egy takarékpénztári könyvecske elvész, a tulajdonos köteles ezt a név és összeg előadása mellett bejelenteni.

Elveszett takarékpénztári könyvecske előmutatójának csak a törvényes birtoklás igazolása után szabad a tőkét s kamatait visszafizetni.

31. §.

Ily esetekről előjegyzés vezetetik, mely azonban csak 14 napig érvényes. Ezen idő alatt köteles az illető, a kellő biztosítási intézkedéseket az illetékes törvényhatóságnál kieszközölni, mert ellenkező esetben a 14 nap lejárta után az előjegyzés kitöröltetik.

32. §.

Elveszett takarékpénztári könyvecskék megsemmisítésénél a törvény szabta eljárás követendő.

33. §.

A megsemmisítési okmány bemutatása alkalmával, a félnek az elveszett könyvecske másodlata adatik ki elismervény mellett; mi a főkönyvben megjegyeztetik.

34. §.

A hátralékos kamatkövetelések elévülése, a takarékpénztári betételek kamataira nem alkalmaztatik.

Ha azonban a fel nem vett kamatok az eredeti betétel összegéig emelkednek a nélkül, hogy a betevő ez idő alatt magát jelentené, a takarékpénztár jogában áll, a követelés további kamatoztatását megszüntetni.

35. §.

A takarékpénztári követelések elévülésére nézve az általános törvényes határozatok érvényesek; az elévülési határidő azonban, mely az utolsó betétel

idejétől számítottatik s minden új betétel által megszakad, 40 évre van megálapítva.

Elévült követelések a tartaléktőke javára fordíttatnak. (12. §.)

36. §.

A visszafizetési elismervénnyel ellátott könyvecskének visszaadása, nyugtaként szolgál a pénz felvételéről.

Ily takarékpénztári könyvecskék a számadáshoz csatolandók s a számbíráló bizottság által átvizsgálandók.

Fellett hibákért az illető tisztviselő a megkárosult felet kielégíteni tartozik.

B. Előlegezési üzlet.

37. §.

A takarékpénztár előlegez:

1-ór osztrák-magyar államkötvényekre, úgy a pesti és bécsi tőzsde hiteles árfolyam lapjában jegyzett oly hitelpapírokra, melyek értéke teljesen befizettetett.

Ha az előleg három hónapnál rövidebb időre adatik, a kamatok az egész időre, ellenkező esetben pedig évnegyedenként előre fizetendők.

Az előlegek a zálogba adott értékpapírok három negyed résznyi árfolyamszerinti értékét túl nem haladhatják.

Az előlegért folyamodó fél kötelezettséget vállal magára aziránt, hogy ő, mihelyt az elzálogosított értékpapírok árkelete 10% val esökken, a kivánt utánpótlást a hozzá intézendő felszólítástól számított 24 óra alatt teljesíti. Ellenkező esetben jogában áll az intézetnek, a hitelpapírokat azonnal tőzsdeszereűen eladni, s azok értékéből magát kielégíteni.

Az ekként befolyt összeg elégtelensége esetében, a még hátralevő tartozás birói uton behajtható.

2-or belföldi arany és ezüst pénzekre, értékük $\frac{3}{4}$ részeig.

38. §.

Előlegek rendszeren 1—3 óra adatnak. A választmány azonban a fél megkeresésére e határidőt meghosszabbíthatja, és ha a körülmények úgy kívánnák, a meghosszabbítást bizonyos részlet fizetés teljesítésétől is függővé teheti.

39. §.

Ha az előleg a kitűzött határidő alatt nem fizettetik vissza, vagy ha a kért meghosszabbítás nem engedélyeztetik, a választmány az elzálogosított értékeket tőzsdeszereűen eladhatja, s magát követeléseire nézve kielégítheti. A befolyt pénz feleslege a félnek kifizetendő.

C. Kölcsönüzlet.

40. §.

A takarékpénztár kölcsönöz:

1-ör telekkönyvezett földbirtokra.

A folyamodványhoz következő mellékletek csatolandók:

a) hiteles birtok és

b) hiteles adó telekkönyvi kivonat;

c) törvény értelmében készült hiteles becslevél, melyben az épületek, gazdasági készletek, marhák, szőlők, erdők benfoglaltatnak ugyan — de a kölcsön megállapításánál be nem számítandók;

d) ha a felajánlott birtok községi vagyon, gyámság vagy gondnokság alatt levők tulajdona, az illető hatóság engedélye.

2-or Szilárd anyagabból készült, tűzkár ellen biztosított házakra.

A folyamodványhoz következő mellékletek csatolandók:

a) birtokkönyvi kivonat;

b) törvény értelmében szerkesztett becslevél;

c) betáblázási bizonyítvány;

d) bizonyítvány arról, hogy a kölcsön alapjául szolgáló házra nézve az illető hatóságnál perek folyamatban nincsenek;

e) tűzkármentesítési bizonyítvány;

f) az épület mily karban létéről szóló szakértői bizonyítvány; végre

g) az utolsó évi bérjöveldelmi bevallás.

41. §.

A kölcsön a jelzálogot már ez előtt terhelő adósságok betudásával, a becsár fele részén túl nem terjedhet.

42. §.

A kölcsönért beadott folyamodványok a választmány üléseiben beadási sorozat szerint vétetnek fel.

A választmány jogában áll, a körülmények megvizsgálása végett kebeléből egy tagot, s szükség esetében szakértőket is kiküldeni, s a folyamodvány elintézését azok jelentésétől, mely mindig írásban nyújtandó be, függővé tenni.

43. §.

Kölcsönért jelentkező több folyamodók közül a mennyiben mindgyájan nem eléggittethetnének ki, az elsőség azt illeti, ki nagyobb biztosítékot nyújt; különben a kérvény benyújtásának ideje határoz.

44. §.

Az engedélyezett kölcsön az intézet által megállapított szerkezet szerint kiállított, s a kölcsönvevő költségén betáblázott kötelezőre szolgáltat ki.

A kölcsönt élvezők tartoznak, az intézet előtt betáblázási elsőbbséggel bíró adósságok kamatainak rendes fizetését, a házakra nézve pedig a tüzkár-biztosítást évenként a kamatfizetés alkalmával igazolni.

45. §.

Kölcsönök rendszerint részletes visszafizetés feltétele alatt, a körülményekhez képest azonban esetenként kitűzendő előleges felmondás mellett is adatnak.

D. Váltóleszámitolási üzlet.

46. §.

A takarékpénztár leszámítól idegen és saját váltókat.

A benyújtott váltónak következő kellékekkel kell ellátva lenni:

- a) kell, hogy legalább ..... forintról szóljon;
- b) lejárat ideje ..... hónál hosszabb nem lehet;
- c) az intézet székhelyén legyen fizetendő;
- d) három elismert biztonságú váltóképes egyén czimével legyen ellátva, kik közül legalább egynek helybeli lakosnak kell lenni.

IV. FEJEZET.

Általános határozatok az egyes üzletágakra nézve.

47. §.

Az előlegezési, kölcsön és váltó leszámítolási üzletnél szedendő díjjak s kamatok magasságát a választmány állapítja meg.

A választmány e feletti határozata a hivatalos helyiségek megfelelő részében falragaszok által közzé teendő.

48. §.

A kölcsön és leszámítolási üzlet körül hozott helytadó vagy elutasító határozatokat a társulat a felek irányában indokolni nem tartozik.

49. §.

Uj üzletágaknak a takarékpénztár üzletkörébe való felvétele felett, a választmány indokolt előterjesztése alapján a közgyűlés határoz.

V. FEJEZET.

A takarékpénztár szervezete és igazgatása.

50. §.

A takarékpénztár ügyeit igazgatják:

- a) a közgyűlés;
- b) a választmány;
- c) az igazgatóság.

A közgyűlésről.

51. §.

A közgyűlések rendesek és rendkívüliek.

Rendes közgyűlések évenként egyszer tartatnak, és pedig az év első két havának valamelyikében.

Rendkívüli közgyűlések annyiszor tartatnak, a mennyiszer valamely körülmény annak összehívását szükségessé teszi, vagy ha ez az összes részvények egy tized részét képviselő részvényesek által kívántatik, és annak célja az igazgatóságnak kellőleg indokolva írásban bejelentetik.

52. §.

A közgyűlés napja, annak megtartása előtt négy héttel az intézet helyiségeiben falragaszok által, ugy a magyarországi hivatalos lapok útján közzé teendő; felsoroltatván a hirdetményben azon tárgyak, melyek tanácskozás alá vétetni fognak.

53. §.

Közgyűlések, a választmány határozata folytán az igazgatóság által hivatnak egybe.

54. §.

A közgyűlés megtartása előtt egy, a választmány által saját köréből választott három tagu bizottmány minden felhatalmazási és mentő okiratot megvizsgálni s azok érvényessége felett határozni tartozik. Az ezen határozattal meg nem elégedő félnek a közgyűléshez való felebbezési joga fentartatik.

55. §.

Érvényes határozat hozatalra legalább ..... részvényes jelenléte megkivántatik, kik az összes részvények egy harmad részét bírják.

Az alapszabályok megváltóztatására ugy az intézet feloszlatására azonban a jelenlevő részvényesek három negyed részének beleegyezése kivántatik.

Ha a részvényesek a megkivántató számban meg nem jelennének, 14-ed napra második közgyűlés hivatik egybe, melyben a jelenlevők azon tárgyak felett, melyek az első közgyűlés napirendéhez tartoztak, minden további tekintet nélkül érvényes határozatot hozhatnak.

56. §.

Közgyűléseknél minden részvény egy-egy szavazatra jogosít; tiz szavazatnál többet azonban nem gyakorolhat senki, bármennyi legyen részvényeinek száma.

57. §.

Minden részvényes meghatalmazott által is képviseltetheti magát, kinek azonban szintén részvényesnek kell lenni.

Kivételnek a kiskoruak, kik gyámjuk, nők, kik férjük, társulatok vagy egyletek, melyek főnökük által képviseltetik magukat.

58. §.

A közgyűlési elnököt a jelenlevő részvényesek saját körükből választják. Ő vezeti a tárgyalásokat a kitűzött sorrend szerint.

59. §.

A közgyűlés hatásköréhez tartozik:

1. az igazgató s helyettesének, ugy nem különben a választmány tagjainak megválasztása;
2. egy három tagu bizottmány választása, melynek feladata az évi üzlet kimutatást s a mérleget átvizsgálni s erről jelentést tenni; e bizottmányba választmányi tagok nem választhatók.
3. az igazgatóság jelentését elfogadni, mely a igazgató vagy helyettese által felolvastatik;
4. A közelebb lefolyt évi számadások és a mérleg megvizsgálására kiküldött bizottmány jelentése felett határozatot hozni, ugy az előbbi év tiszta jövedelmének felosztása, az osztalék megállapítása felett intézkedni és a napi bírtosok napdíjjait meghatározni;
5. Az intézet tisztviselőinek fizetése, és az általuk leteendő biztosíték feletti határozat;
6. Az alapszabályok modositása (55. §.) vagy uj üzletágak meginditása (49. §.)

7. A részvénytőkének új, hasonnévértékű részvények kibocsátása által való szaporítása ;

8. Rendkívüli, a folyó szükségletet meghaladó költségek engedélyezése ;

9. A 60-ik §-ban említett indítványok tárgyalása ;

10. Az intézet feloszlata iránti határozat.

60. §.

Ha valamely részvényes a közgyűlésen önállólag kíván indítványt tenni, szükséges hogy azt írásban s legalább 10 részvényes által aláírva január 1-ő napjáig az igazgatóságnak bejelentse.

Ha ily indítvány a közgyűlés alkalmával tétetik, az utóbbi csak a felett határozhat, valjon az indítvány tárgyalására négy hét múlva rendkívüli közgyűlés hívassék e egybe, vagy pedig az a feletti határozat a legközelebbi rendes közgyűlésig elhalasztassék.

61. §.

Közgyűlési határozatok általános szótöbbséggel hozatnak ; szavazatok egyenlősége esetében az elnök szava dönt.

Az elnök s a jelenlevő részvényesek jogában áll, a többség határozatától eltérő véleményüket a jegyzőkönyvbe igttatni ; mi azonban a határozat végrehajtását nem akadályoztathatja.

62. §.

Minden közgyűlésről rendes jegyzőkönyv vezetendő, mely az elnök, két e célra megválasztott részvényes és a jegyző által aláírandó.

E jegyzőkönyv egy teljes szövegű példánya a közgyűlés napjától számított két hét alatt a földm. ipar s kereskedelmi m. k. ministerium elé terjesztendő s az 59-ik §. 6. 7. és 10-ik pontjában említett ügyek feletti határozatok foganatosítása a ministerium helybenhagyásától függővé teendő.

B. A választmányról.

63. §.

A választmány a nagy és az igazgató választmányra oszlik. A nagy választmány ..... tagból áll, kik az 59-ik §. értelmében a részvényesek sorából a közgyűlés által választatnak.

Az intézet tisztviselői s mind azok kik esőd alá kerültek, vagy fizetéseiket megszüntették, a nélkül hogy hitelezőiket tökéletesen kielégítették volna, továbbá mind azok, kik valamely büntény vagy nyervágyból ugy a közérkölciség ellen elkövetett vétség vagy kihágás miatt elítéltek, a választmány tagjai nem lehetnek.

Ha ily eset a hivataloskodás tartama alatt bekövetkeznék, az illető helye megürültnek tekintendő s azonnal betöltendő.

64. §.

Ez esetben, úgy akkor is, ha egy tag a hivatalos működés tartama alatt a választmányból kilép, vagy meghal, azon részvényes lép helyébe, ki a legutóbbi választás alkalmával aránylag legtöbb szavazatot nyert.

Ha azonban az év folyama alatt ..... állomásnál több tölendő be, a pótválasztás eszközzésére azonnal rendkívüli közgyűlés hívandó egybe.

65. §.

A választmányi tagok 3 évr. választatnak s hivataloskodásuk tartamára egy részvényt tesznek le az intézet pénztárába.

Évenként közülök ..... tag lép ki, kik az első három évben sors által határozatnak meg.

Később a hivataloskodás tartama határoz. A kilépők újra választhatók.

66. §.

A nagy választmány, mely az egyik rendes közgyűléstől a másikig az összes részvényesek állandó bizottságának tekintendő, az intézet közvetlen igazgatására s a leszámítolási üzlet vitelére kebeléből ..... tagot választ, kik az igazgató választmányt képezik.

67. §.

A választmányi ülések elnöke az igazgató, s akadályoztatása esetében, annak helyettese. A nagy választmány minden hó első napjaiban, az igazgató választmány pedig hetenként legalább egyszer tart ülést.

68. §.

A nagy választmány hatás köréhez tartozik főleg:

a) az intézet hivatalnokainak s szolgáinak megválasztása, azok elbocsátása, az ügy s kezelési rendnek kidolgozása, s az egyes hivatalnokok teendőit szabályozó utasítás szerkesztése;

b) az üzlet havi kimutatásának átvizsgálása;

c) a betételeket illető kamatláb leszállítása vagy felemelése (20. §.)

d) az igazgató választmány intézkedéseinek megvizsgálása;

e) a pénztári kezelés s könyvvitelnek időnkénti átvizsgálása;

f) a tiszta jövedelem felhasználása iránt a közgyűlés elé terjesztendő javaslat szerkesztése;

g) a részvények átengedésének elismérése s azok átírásának eszközzése;

h) szükség esetében utasítások adása.

Érvényes határozat hozatalához az elnökön kívül, legalább ..... tag jelenléte szükséges.

69. §.

Az igazgató választmány az előforduló tárgyakat az alapszabályok s a számukra kiadandó külön utasítás értelmében intézi el.

Ez vizsgálja meg az üzletre vonatkozó okmányokat, s a hely színére küldött tagok által ez téteti a netán szükséges vizsgálatokat.

Az igazgató választmány határozatainak érvényességéhez, az elnökön kívül 3 tag szükséges.

A határozatok általános szótöbbséggel hozatnak.

70. §.

A nagy és igazgató választmány tanácskozásairól jegyzőkönyvek vezetendők, melyek az igazgató vagy helyettese, ezek akadályoztatása esetében pedig az e czélra kijelölt választmányi tag, úgy szinte a jegyző által iratnak alá, s a legközelebbi ülés alkalmával hitelesítettnek.

71. §.

Az igazgató választmány azon tagja, ki szabályszerinti kölcsönt szorgalmaz, vagy kinek saját kezű vagy czége alatti váltó levelének elfogadása forog kérdésben, a tanácskozmányban nem vehet részt.

Ugyan ezen szabály alkalmazandó, ha valamely választmányi tagnak a polgári törvények szerint számítandó harmad fokozatu rokona vagy sógorának váltó vagy kölcsön ügye kerül szőnyegre.

72. §.

A nagy és igazgató választmány tagjai az általuk hozott határozatokra nézve az intézet irányában felelősek s a mennyiben ezen határozatok az alapszabályokba vagy a törvénybe ütköznének, kártérítésre szoríthatók.

Oly esetben, a midőn valamely tárgy felett nem egyhangulag, hanem szótöbbséggel hozatik határozat, a kisebbségben maradt választmányi tagok, ha ellenkező nézeteiket a jegyzőkönyvbe igttattják, a felelőség alól felmentetnek.

73. §.

A választmány tagjainak kötelességük, hogy közülök egy-egy naponként felváltva betűsorrend szerint az üzleti órák alatt a hivatal helyiségeiben mint napibiztos jelen legyen s a hivataloskodás felett őrködjék.

A napi biztos helyettesítheteti ugyan magát más választmányi tag által, de ez utóbbi működéséért amaz is felelős.

74. §.

A napi biztosnak minden betéti könyvecskét, a naponként bejött és kifizetett pénzek jegyzékét, valamint minden előforduló egyéb üzleti okmányokat aláírni, a kézipénztárt naponként berekeszteni, az összes készletet a pénztárnok által maga elébe számíttatni, s azt a pénztár kulcsával s a hivatalos pecséttel együtt, melyet ő vesz őrizet alá, utódának átszolgáltatnia kell.

A napközben benyújtott folyamodványokat neki kell átnézni, a benyújtás keltével ellátni, s a sürgőseket választmányi ülés egybehívása végett az igazgatónak megküldeni.

75. §.

A napi biztos minőségben működő választmányi tagok bárczákat (megjelenési jegyeket) kapnak, melyek az évenként tartandó rendes közgyűlés határozatához képest (82. §.) beváltatnak.

C. Az igazgatóságról.

76. §.

Az igazgató az intézet főnöke, s az alap és rendszabályok értelmében hozott határozatok végrehajtója.

A takarékpénztár minden jogügye, akár mint felperes, akár mint alperes lép fel azokban az intézet, az igazgató neve alatt vitetik és döntenek el.

Miért is az ügyész részére általa kiállított meghatalmazványnak jogérvényes hatálya van.

77. §.

Az igazgatói helyettes az igazgató rendes helyettese s távollétében vagy akadályoztatása esetében minden jogát gyakorolja.

Az igazgatói helyettes a nagy és igazgató választmányban üléssel és szavazattal bír.

78. §.

Az igazgató hivatalos működése tartamára 5, helyettese pedig 3 részvényt tartozik az intézeti pénztárba letenni.

Mindketten a takarékpénztári pénzek haszonvételétől kizárva vannak s kölcsönökre nézve az intézethez adóssági viszonyba nem léphetnek.

79. §.

Azon esetben ha az igazgató vagy helyettese a hivatalos működés tartama alatt meghal, vagy lemond, helyébe azon választmányi tag lép, ki a választás alkalmával aránylag legtöbb szavazatot nyert.

Ha azonban mindkettő helye megürülne, a 64. §-ban megállapított eljárás követendő s haladéknálkül közgyűlés hirdetendő.

80. §.

Az igazgató teendőihez tartozik:

a) a nagy és igazgató választmány minden gyűléseiben elnökölni;
 b) a választmány határozata alapján rendkívüli közgyűléseket egybe hívni s az évi rendes közgyűlés határnapját kitűzni; ugy nem különben, ha a körülmények ugy kívánnák, a nagy és igazgató választmányt rendkívüli gyűlésekre egybehívni;

c) az alapszabályok pontos megtartása felett őrködni; fel van jogositva minden hivatalnokot vagy szolgát ki kötelességét nem teljesíti hivatalától felfüggeszteni, s helyettesítéseket eszközölni.

Ez utóbbi két esetben a választmánynak jelentést tenni tartozik.

d) a közgyűlésnek az üzleti forgalomról s jelentékenyebb eseményekről jelentést tenni;

e) két választmányi tag közreműködésével pénztári vizsgát tartani.

Az intézet hivatalnokairól.

81. §.

Az intézeti hivatalnokok s szolgák viszonya a társulat irányában, s azok hatásköre s teendői a 68. §. a) pontja értelmében szerkesztendő utasítás által szabályoztatik.

Általános elvül szolgál, hogy az intézet hivatalnokai a takarékpénztári pénzek haszonvételétől ki vannak zárva, hogy továbbá működésükért a felektől semmiféle czim alatt jutalomdijt elfogadniok nem szabad.

VI. FEJEZET.

Az intézet tiszta jövedelmének felosztása. Zár számla.

82. §.

Az intézet tiszta jövedelmét azon összeg képezi, mely a kezelési s egyéb költségek ugy a betevőket illető folyó és tőkesített kamatok levonása után fenmarad.

A tiszta nyeresémből mindenekelőtt a tetteleg befizetett részvénytőke után számítandó .....% kamatok levonandók és a részvényeseknek kiszolgáltatandók.

Az ezután fennmaradó jövedelemből:

- .....% a tartaléktőkéhez csatoltatik;
- .....% a napi biztosok megjelenési jegyeinek beváltására,
- .....% az igazgató válaszmány, s
- .....% a hivatalnokok jutalmazására fordittatik;
- .....% pedig a közgyűlés határozatához képest részben jótékony
cézlokra adatik, részben a részvényeseknek osztalék czime alatt kifizettetik.

83. §.

Minden félév végével t. i. június 30-án és december 31-én pénztári főzárlat és az egész kezelés mérlegezése történik. A mérleg és a forgalom kimutatása évenként közzéteendő és egy példányban a földm. ipar s kereskedelem-ügyi m. k. ministerium elé terjesztendő.

VII. FEJEZET.

P a n a s z o k e l d ö n t é s e.

84. §.

Egyes betevőknek szabály ellenes eljárás miatti panaszai az illetékes törvényhatóság elé tartoznak.

Mind azon esetekben, hol a takarékpénztár fel vagy alperesként lép fel, szintén a törvényes hatóság allatt áll.

85. §.

Az egyleti viszonyból származó nem magánjogi viszályok eldöntése..... tagból álló választott bíróságra bízatik.

Mindegyik fél maga részéről..... bírót jelöl ki. Ezek megválasztják az elnököt s ha a bírák a felhívást követő 14 nap alatt a perlekedő felek által ki nem jelöltetnének, vagy a választott bírák ez idő alatt az elnököt meg nem választanák..... törvényszéke lesz ennek eszközlésére megkeresendő.

A választott bíróság végzése ellen, felebbezésnek nincs helye.

86. §.

Oly esetekben, hol az alapszabályok különböző értelmezése képezi a panasz tárgyát, a földm. ipar s kereskedelmi m. k. ministerium határozata kikérendő.

VIII. FEJEZET.

A takarékpénztár felozlása.

87. §.

A takarékpénztár tartama egyelőre 30 évben állapittatik meg ; de működését ezen időn túl is folytathatja, ha ez a közgyűlés által a részvényesek $\frac{3}{4}$ részének beleegyezésével elhatározzatik, s e határozat a kormánynak a törvény értelmében bejelentetik.

88. §.

A 30 év lejárta előtt felozlik a takarékpénztár, ha :

1-ör az intézetet annyi veszteség érné, hogy a tartaléktőkén felül a részvénytőke fele is elveszne ; ugy

2-or ha az összes részvényesek három negyed része az intézet felozlatását közgyűlésileg elhatározná.

89. §.

Mindkét esetben a felozlatási terv a földm. ipar s kereskedelmi m. k. ministerium elé terjesztendő, s az intézetnek a felek irányában fenálló kötelezettségek kiegyenlítésére szolgáló eszközök kimutatandók.

Az összes tartozások kiegyenlítése, és a részvénytőke visszafizetése után fenmaradó tiszta vagyon, részben a közgyűlés által meghatározandó jótékony célokra fog fordítani, részben a részvényeseknek kifizettetni.

IX. FEJEZET.

A kormány felügyeletről.

90. §.

A kormány felügyeleti jogát esetről esetre kiküldendő biztos által gyakorolja.

A biztos jogában áll, az intézet mindennemű üléseiben részt venni, az alapszabályok pontos megtartása felett ügyelni, alapszabály ellenes határozatokat felfüggeszteni, a könyveket átvizsgálni, s magának az üzlet állásáról és a pénztár állapotáról tudomást szerezni.

Kelt a.....takarékpénztár 18.....-ik évi.....
hó.....-n tartott alakító közgyűléséből.

N. N.
jegyző

N. N.
igazgató

N. N.
N. N.
N. N.

választmányi tagok.

A) minta (7. §.)
 lap

 szám
IDEIGLENES RÉSZJEGY

A .....
 takarékpénztár igazgatósága ezennel bizonyítja, miszerint

 urnak

igénye van egy ..... az az .....
 forintról szóló részvényhez, melyre következő befizetések tétettek:

Rész- let száma	Befizetés ideje	Befize- tés összege	A l á í r á s o k		
			Pénztárnok	Könyvvivő	Napi biztos
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					

Ezen ideiglenes részjegy az alapszabályok 7. és 13. §§-aiban em-
 litett eset beálltával végleges részvénynyel fog kicseréltetni.

Kelt .....

N. N.
választmányi tag

N. N.
elnök

N. N.
pénztárnok

(P. H.)

B) minta (6. §.)

R É S Z V É N Y

lap

szám

A

takarékpénztár

részvénye

ur

az az ..... száz osztr. ért. forint befizetése által a ..... számú részvény tulajdonosává lőn, s ennek folytán mindazon jogok részese, melyek a ..... takarékpénztár részvényeseit az alapszabályok értelmében illetik.

E részvénynek másra való átruházása esetében az alapszabályok 8. §-a fog szem előtt tartatni.

Kelt.....

N. N.
választmányi tag

N. N.
elnök

N. N.
pénztárnok

(P. H.)

C) minta (6. §.)

I. szelvény.	..... szám
	18 ..... évi ..... hó ..... -n kifizetendő. A ..... takarékpénztár ezen szelvény előmutatójának az ..... től hó végeig járó üzleti évre megállapított osztalékot fizeti.
	N. N. N. N. N. N. <i>választmányi tag. elnök. pénztárnok.</i> (P. H.)
II. szelvény.	..... szám
	18 ..... évi ..... hó ..... -n kifizetendő. A ..... takarékpénztár ezen szelvény előmutatójának az ..... től hó végeig járó üzleti évre megállapított osztalékot fizeti.
	N. N. N. N. N. N. <i>választmányi tag. elnök. pénztárnok.</i> (P. H.)
III. szelvény.	..... szám
	18 ..... évi ..... hó ..... -n kifizetendő. A ..... takarékpénztár ezen szelvény előmutatójának az ..... től hó végeig járó üzleti évre megállapított osztalékot fizeti.
	N. N. N. N. N. N. <i>választmányi tag. elnök. pénztárnok.</i> (P. H.)
IV. szelvény.	..... szám
	18 ..... évi ..... hó ..... -n kifizetendő. A ..... takarékpénztár ezen szelvény előmutatójának az ..... től hó végeig járó üzleti évre megállapított osztalékot fizeti.
	N. N. N. N. N. N. <i>választmányi tag. elnök. pénztárnok.</i> (P. H.)

D) minta (26. §.)

.....%.

Viszafizetés.

Év és hó	Nap	Biztosi könyv folyó száma	Tökében		Kivett kamatok	Aláírása a könyveztőknek, pénztárnoknak	Aláírása a biztosnak
			betűkel	számmal			

.....szám.

Betétel

Év és hó	Nap	Biztosi könyv folyó száma	Tőke		Tőkésített kamatok	Aláírása a könyveztőknek, pénztárnoknak	Aláírása a biztosnak
			betűkel	számmal			

Ezen betétkönyvecske az intézet irányában azonnal elveszti erejét, mi-helyt belőle valami kivakartatott, kiszakasztatott, hozzátépett, vagy másként megváltoztatott.

G) minta (40. §.)**Tisztelt Választmány!**

A. B. Az **A.** és **B.** alatt mellékelt hitel- és adó telekönyvi kivonatok szerint ..... megyébe kebelezett ..... község ..... számú telekjegyzőkönyvébe bevezetett ..... hold és ..... ööl .....

C. ingatlan birtok ..... mely **C.** szerint 186 ..... évi .....
D. ..... hó ..... napján ..... frt. .... becsültetett, **D.** szerint a rajta levő épületek tűzkár ellen biztosítvák, a tisztelt Választmány által megállapított feltételek alatt ..... évi törlesztésre ..... frtot kér ..... utalványoztatni. A kért kölcsön utalványozása esetén a kiállítandó kötelezvény után járó bélyeg díjat a bélyegilleték hivatalnál lefizet ....., azt a kötvényen nyugtatványoztat ....., és a bekelezési százalékról nyerendő nyugtát tartozás ..... visszafizetése után is az egyesület birtokában hagyand —
 Kelt .....

N. N.

H) minta (40. §.)**Tisztelt Választmány!**

A. Az **A.** alatt eredetben mellékelt ház-levél szerint ..... város ..... utcában ..... szám alatt fekvő ház,
B. ....., mely **B.** szerint 186 ..... évi ..... hó .....
C. napján ..... frt. .... kra becsültetett a **C.** alatti telekkönyvi kivonat szerint .....
D. ..... **D.** szerint tűzkár ellen biztosított ..... frt kér ..... a tisztelt választmány által megállapított feltételek alatt ..... évi törlesztésre utalványoztatni.

A kért kölcsön utalványozása esetén a kiállítandó kötelezvény után járó bélyeg díjat a bélyeg illeték hivatalnál lefizet ....., azt a kötvényen nyugtatványoztat ..... és a bekelezési százalékról nyerendő nyugtát tartozás ..... visszafizetése után is az egyesület birtokában hagyand .....

Kelt, ...

N. N.

I) minta (46. §.)**Leszámitolási jegyzék.**

186..... évi ..... hó ..... napján .....
 ..... a ..... takarékpénztárban átvett váltókról.

Összeg	Elfogadó neve	Lejárat ideje

A fenebbi ..... értékű váltók a ..... takarékpénztárnál letétettek.

Figyelmeztetés.

A ..... takarékpénztárhoz leszámítolás végett beadandó váltók a lejárat előtti napon mutatandók be, s azok értéke a lejárat napján a pénztárnál délutáni egy óráig befizetendő.

.....
 pénztárnok

.....
 könyvvezető.

K) minta (46. §.)**Leszámitolási jegyzék.**

186..... évi ..... hó ..... napján az alolírott által
 a ..... takarékpénztárban benyújtott váltókról.

Hivatali szám	Összeg		Kibocsájtó neve és lakása	Elfogadó neve és lakása	Forgató neve és lakása	Lejárat ideje	Kamat	
	frt.	kr.					frt.	kr.

A fenebbi ..... frt. .... kr. tevő ..... darab váltó ért.
 ..... frt. .... kr. kamat és díj leszámítása után
 ..... frt. .... krral a ..... takarékpénztárból
 felvettem 186..... évi ..... hó napján.

N. N.

III.

Részvényekre alapított iparvállalatok.

I. FEJEZET.

A társulat czime, czélja, székhelye és tartama.

1. §.

A társulat czime: .....
 ....., mely a ..... első bíróságu váltó törvényszék-
 nél be fog jegyeztetni.

2. §.

E társulat azon czélből alakult, hogy (itt körülményesen megnevezendő a kitzüött czél- és felemlitendők az annak elérésére szolgáló eszközök.)

3. §.

A társulat székhelye ....., a fenálló iparrendszabályok figyelembe vétele mellett azonban az ország határain belül fióktelepeket is állithat fel.

4. §.

A társulat fenállásának tartama..... évre határoztatik meg; azonban a 47. §-ban említett eset beálltával előbb is feloszlik.

Működését megkezdheti, a midőn az 5. §-ban megállapított alaptőke elhelyezve, erre 40% befizetve, s ezen alapszabályok a törvényes bemutatási záradékkal ellátva lesznek.

II. FEJEZET.

A társulat tőkéje.

(Alaptőke.)

5. §.

A társulat alaptőkéje ..... forintban állapittatik meg és ..... darab ..... forint névértékű részvény kibocsátása által hozatik létre.

A társulat fentartja magának a jogot, közgyűlési határozat alapján e részvénytőkéket hasonnevértékű újabb részvények kibocsátása által a szükségnek megfelelőleg szaporítani.

6. §.

Minden részvényes a birtokában levő első kibocsátású részvények számarányához képest, a második kibocsátású részvényekre nézve elővételi joggal bír.

De ha a részvényesek ezen előjoggal, a választmány által kitűzött időben nem élnek, a társulat az új részvényeket értékesítheti. Az ez alkalommal a névértéken felül netán maradót a tartalékalaphoz csatolhatik. Névértéken alól a részvénynek el nem adhatók.

7. §.

A részvényesek a részvényív aláírása alkalmával a részvény névértékének .....%ját tartoznak lefizetni.

A további befizetések idejét s magasságát a választmány határozza meg, oly megszorítással azonban, hogy minden részlet befizetésére legalább 2 heti határidő engedendő és ez a társulat hirdetőményeire kijelölt ..... lapban úgy a hivatalos közlönyben háromszor egymásután közölteendő.

8. §.

Azon részvényesek, kik e határidő alatt egy részlet befizetését nem eszközölnék, személyükhez intézendő írásbeli felhívással négy heti határidő kitűzése mellett a fizetés teljesítésére és 6% késedelmi kamatok megtérítésére szállíttatnak fel.

Ha e határidőt is elmulasztanák, a választmány vagy törvény útján hajthatja be az elmaradt fizetést, vagy új részvényt bocsáthat ki s ezt a napi árfolyam szerint eladhatja.

Ez utóbbi esetben az illető részvényes által netán már előbb tett befizetések a tartalékalap javára esnek.

9. §.

A részletfizetésekről a társulati pénztár által, egy választmányi tag és a pénztárnok aláírásával ellátott, bizonyos névre szóló ideiglenes részjegyek állíttatnak ki, (A. minta) melyekre a részletfizetések feljegyeztetnek, és az említett aláírások által nyugtatványoztatnak.

A végleges részvények csak a teljes névérték befizetése után szolgáltatnak ki. (B. minta.) A végleges részvények az elnök, pénztárnok és egy választmányi tag által irattatnak alá, a társulat pecsétjével és 30 szelvényvel láttatnak el, melyre a közgyűlés által megállapítandó osztalék kifizettetik. (C. minta.)

A részjegyek, illetőleg részvények külön számmal láttatnak el és megfelelő lapot kapnak a részvény könyvben. Ez utóbbiba egyszersmind a részvényes lakhelye és állása is fog bevezettetni.

10. §.

Az ideiglenes részjegyek és részvények másra is átruházhatók.

Az eredeti részvényes azonban a hátralékos összeg erejéig felelős marad mindaddig, míg e felelőség alól a társulat által az új részvényes nevének bevezetése s a részvény átíratása mellett fel nem oldatik.

A részvények átíratásaért a tartalék alap javára ..... díj fizetendő (17. §.)

11. §.

Minden részvényes csak részvénye névértékeig van lekötelve.

12. §.

Elveszett ideiglenes részjegyek, részvények vagy szelvények a ..... első kir. váltótörvényszéknél megsemmisítendőek.

Csak ily birói megsemmisítési határozat alapján adatik ki a megsemmisítésért folyamodott félnek, írásbeli elismervény mellett az új ideiglenes részjegy, részvény, vagy szelvény ugyanazon szám alatt és hivatkozással a birói ítéletre.

13. §.

A részvényesek a részvény aláírási iv aláírása által mindenben alávetik magukat ezen alapszabályok rendeleteinek.

14. §.

A társulat egy ideiglenes részjegynek vagy részvénynek csak egy tulajdonosát ismerheti el.

15. §.

Minden részvény a birtokost, kinek nevére ..... óta szól, egy szavazatra jogosítja fel; minden további részvény ismét egyre; tiz szavazatnál többet azonban nem gyakorolhat senki, bár mennyi legyen részvényeinek száma.

16. §.

Távollevők a közgyűlésekben csak részvényesek által képviseltethetik magukat.

Kereskedelmi céhek vagy testületek, ha részvénytulajdonosok az illető főnök vagy cégvezető, kiskorúak gyámjuk, nők férjeik, özvegyek meghatalmazottjuk által képviseltetik magukat.

(Tartaléktőke.)

17. §.

A tartaléktőke, melynek rendeltetése az, hogy belőle a társulat netáni veszteségei pótoltassanak,

1-őr a 42. §-ban említett tisztajövedelem ..... % jából,

2-ór megsemmisített részjegyekre tett részletfizetésekből (8-ik §.)

3-ór az átírási díjakkból (10. §.) és

4-er a fel nem vett osztalékokból vagy kamatokból (43. §.) képeztetik.

18. §.

A tartaléktőke mindaddig szaporittatik, míg saját kamatainak hozzá számításával az alaptőke ..... %-át el nem érte.

Ezután a tisztajövedelem erre szánt részletének hová fordítása iránt, a közgyűlés határozand; a tartaléktőke kamatai pedig az üzleti tőke javára esnek.

A tartaléktőke külön kezelendő.

(Építkezési és gépujítási tőke.)

19. §.

A 42. §-ban megállapított módon létesítendő ezen tőke, a használhatlanná vált gépek javítása s helyreállítása, ugy az épületek fentartása körül felmerülő költségek fedezésére szolgál.

E tőke szintén külön kezelendő s saját kamataival szaporítandó.

III. FEJEZET.**A társulat szervezete és igazgatása.**

20. §.

A társulat ügyeit vezetik:

1. A közgyűlés;

2. A választmány;

3. Az igazgatóság.

1. A közgyűlésről.

21. §.

A közgyűlések rendesek és rendkívüliek.

Évenként ..... havában a részvényesek a választmány által rendes közgyűlésre hivatnak össze.

Rendkívüli közgyűlések tartandók, ha a választmány ezt a társulat érdekében szükségesnek tartja, ugy akkor is, ha ..... részvényes, kik a kibocsátott részvénytőkének legalább egy ..... részét birják, annak megtartását kellőleg indokolva kívánja.

22. §.

A rendes, valamint a rendkívüli közgyűlések napja, ugy a tanácskozási tárgyak, a választmány által a 7. §-ban kijelölt lapok utján legalább 14 nappal előbb közzé teendők.

A közgyűlések a társulat székhelyén tartatnak.

23. §.

A közgyűlés határozatképes, ha az elnökön és jelenlevő választmányi tagokon kívül legalább ..... szavazatképes részvényes jelen van, kik a kibocsátott részvények egy ..... részét képviselik.

Ha a közgyűlés szabályszerű összehívása után a részvényesek kellő számban nem jelennének meg, a 22. §-ban meghatározott mód szerint 15 nap mulva új közgyűlés hívandó egybe, melyben a határozatok érvényessége bizonyos számú részvényesek vagy szavazatokhoz nincs kötve. E közgyűlés azonban csak az első közgyűlésre kitzűzött tanácskozási tárgyak felett hozhat határozatot.

24. §.

A közgyűlés általános szótöbbséggel határoz. Szavazatok egyenlősége esetében az elnök szava dönt. A közgyűlés határozatai minden részvényesre kötelezők.

25. §.

A közgyűlésben csak azon ügyek felett folyhat a tárgyalás, melyek a közzétett tárgysorozatban kijelelvék.

Ha valamely részvényes önállólag kíván indítványt tenni, köteles ezt a rendes köztgyűlést megelőző hó első felében, írásban és 10 szavazat képes részvényes aláírásával ellátva, a választmány elé terjeszteni.

Indítványok, melyek a közgyűlés alkalmával tételnek, a jelenlevő részvényesek határozatához képest vagy a legközelebbi rendes közgyűlésig halasztandók el, vagy egy 15 nap mulva tartandó rendkívüli közgyűlés tárgyát képezendik.

26. §.

Közgyűléseken az elnök, ennek akadályoztatása esetében pedig a jelenlevők által e célra választandó részvényes elnököl.

27. §.

A közgyűlés határozatának tárgyai e következők:

- 1.) A választmányi tagok választása;
- 2.) három részvényes választása, a számadások megvizsgálására;
- 3.) Az évi jelentés előterjesztése, s az a feletti határozat;
- 4.) A tiszta jövedelem megállapítása, ugy a tartalék és az építkezési, s gépujítási tőkéhez csatolandó részlet, nem különben az osztalék meghatározása és a választmányi tagok jelenléti jegyeinek beváltása;
- 5.) Új építések s szerzemények megrendelése vagy jóváhagyása;
- 6.) Jelzálogi kölcsön felvétele;
- 7.) Az alaptőke felemelése új részvények kibocsátása által;
- 8.) Az alapszabályok módosítása; végre
- 9.) A társulat tartamának meghosszabbítása vagy annak feloszlata.

E két utobbi pont felett hozott határozatok érvényességéhez a jelenlevő részvényesek $\frac{3}{4}$ részének beleegyezése kívántatik.

Azon felül a 7. 8. és 9. alatti határozatok a földmivelés- ipar s kereskedelmi m. kir. ministerium elé terjesztendők.

28. §.

A közgyűlési jegyzőkönyvek az elnök, tollvivő és a 27. §. 2) pontjában említett részvényesek által irandók alá.

2. A választmányról.

29. §.

A választmány a közgyűlés által ..... évre választandó elnökből és ..... tagból áll;

Évenként közülök ..... tag lép ki, kik az első ..... évben a sors által határozatnak meg.

Később a hivataloskodás tartama határoz.

A kilépők újra választhatók.

30. §.

Ha valamely választmányi tag a kitűzött idő előtt visszalépne, vagy bármi oknál fogva ebbeli működését nem folytathatná, helyébe azon részvényes lép, ki a választás alkalmával megközelítőleg legtöbb szavazatot nyert.

Azon esetre azonban, ha az év folyama alatt ..... állomásnál több töltenendő be, vagy ha az elnöki szék megürülne, a pótválasztás eszközzésére haladék nélkül rendkívüli közgyűlés tartandó.

Ily választmányi tagok működése addig tart, a meddig a kilépett tag működött volna.

31. §.

A társulat hivatalnokai, úgy azok, kik csőd alá kerültek, vagy valamely büntény miatt elítéltettek, a választmány tagjai nem lehetnek, illetőleg nem maradhatnak.

32. §.

A választmány rendszeren havonként egyszer tart ülést; de szükség esetében az elnök által többször is egybehivathatik.

33. §.

A választmány határozatai általános szótöbbséggel hozatnak. Szavazat egyenlőség esetében az elnök szava dönt.

Érvényes határozat hozatalra, az elnökön kívül legalább ..... választmányi tag jelenléte szükséges.

34. §.

Választmányi ülésekben az elnök elnököl.

Távollétében vagy akadályoztatása esetében, helyébe a választmányi tagok egyike választandó.

35. §.

Az elnök képviseli a társulatot hatóságok és harmadik személyek irányában.

Hivataloskodása idejére ..... részvényt tartozik a társulat pénztárába letenni.

A társulat czégezése az elnök és egy választmányi tag aláírása által történik; mi végből az elnök s az összes választmányi tagok aláírása váltótörvényszéki leg bejegyzendő.

36. §.

A választmány vezényli az üzlet menetét, s határoz a nagyobb mérvű hitelezések, bevásárlások és eladások, építkezések, gépek- s szerszámok megszerzése s a netán szükségelendő telkek megvétele, s az azok feletti szerződések kötése iránt.

Kebeléből a társulat minden üzlet-ágainak ellenőrzésére felügyelőket küld ki, kiknek sorrendét és működési idejét meghatározza.

37. §.

A választmány feladata továbbá a társulat hivatalnokait s szolgálait ki nevezni, fizetéseiket megállapítani, s azok elbocsátását elrendelni.

38. §.

A választmány tagjai az általuk hozott határozatokra nézve a társulat irányában felelősek s a mennyiben ezen határozatok a törvénybe vagy az alapszabályokba ütköznének, kártérítésre szoríthatók.

Oly esetben, a midőn valamely tárgy felett nem egyhangulag, hanem szótöbbséggel hozatik határozat, a kisebbségben maradt választmányi tagok, ha ellenkező nézeteiket a jegyzőkönyvbe ígtattatják, a felelőség alól felmentetnek.

A választmányi tagok hivataloskodásuk idejére ..... részvényt tartoznak a társulati pénztárba letenni.

3. Az igazgatóról.

39. §.

A társulat műtani és kereskedelmi vezetésére, ugy a választmány határozatainak foganatosítására egy igazgató alkalmaztatik.

Az igazgató ugy a társulat egyéb hivatalnokainak működési köre, a választmány által külön ügyrend alakjában szabályoztatik.

IV. FEJEZET.

Pénztári kezelés, mérleg és zárszámla.

40. §.

A nélkülözhető pénzösszeg ugy az értékpapírok, letéteményezett részjegyek és részvények, egy főpénztárban kettős zár alatt őriztetnek; melynek egyik kulcsa az elnöknel, a másik a felügyelői minőségben működő választmányi tagnál leend, kik a főpénztár tartalmáért egyetemleges felelőséggel tartoznak.

41. §.

Minden év végével a választmány az igazgató és pénztárnok hozzájárul-tával az üzletkimutatást, ugy a mérleget elkészíti, és ennek véleményével együtt a közgyűlésnek bemutatja.

42. §.

Az összes költségek levonása után, mindenekelőtt

a) az épületek és gépek számlájának törlesztése fejében a tiszta jövedelem .....% levonandó;

- b) a befizetett részvénytőke 6% kamatai kifizetendők.
 A feleslegből azután
 c) .....% a tartaléktőkéhez
 d) .....% az építkezése és gépujítási tőkéhez csatoltatik ;
 e) .....% a választmányi tagok jelenléti jegyeinek beváltására,
 f) .....% pedig osztalékra fordittatik.

43. §.

A részvényeseknek járó kamatok és osztalékok kifizetése.....
 havában történik.
 ..... évig fel nem vett osztalékok vagy kamatok a tartalékalap javára
 esnek.

V. FEJEZET.**Panaszok eldöntése.**

44. §.

A társulati viszonyból eredő panaszos kérdések eldöntése..... tagból
 álló választott bíróságra bízatik.

Mindegyik fél maga részéről.....bíró, ezek pedig egy elnököt választanak.

Ha a bírák 'a perlekedő felek által a felhívást követő 14 nap alatt ki
 nem jelöltetnek, vagy a választott bírák ez idő alatt az elnököt meg nem választanák.....
 törvényszéke lesz ennek eszköz-
 lésére megkeresendő.

A választott bíróság végzése ellen felebbezésnek nincs helye.

45. §.

Oly esetekben, hol az alapszabályok különböző értelmezése képezi a panasz tárgyát, a földm. ipar s keresk. m. k. ministerium határozata kikérendő.

VI. FEJEZET.**A társulat feloszlása.**

46. §.

A.....társulat tartama egyelőre.....évben állapittatik meg ; de működését tovább is folytathatja, ha ez

a közgyűlés által a részvényesek $\frac{3}{4}$ résznek beleegyezésével elhatározzatik, s e határozat a kormánynak a törvény értelmében bejelentetik.

47. §.

A.....év lejárta előtt feloszlik a társulat, ha

1-ör annyi veszteség érné, hogy a tartaléktőkén felül a részvénytőke fele is elveszne; ugy

2-ör ha a részvényesek $\frac{3}{4}$ része az intézet felosztatását közgyűlésileg elhatározná (27. §.)

48. §.

Ha a közgyűlés a társulat felosztatását elhatározná, egyttal a leszámolás módja iránt intézkedni, egy bizottmányt kinevezni, és a leszámolási tervet a földmivelés-, ipar- s kereskedelmi m. k. ministeriumnak bemutatni tartozik.

Kelt a ..... társulatnak
18.....-ik évi ..... hó .....-n tartott alakító közgyűléséből

N. N.

elnök.

N. N.

N. N.

N. N.

választmányi tagok.

A) minta

lap

szám

IDEIGLENES RÉSZJEGY

A

részvény társulat ezennel bizonyítja, miszerint

urnak

igénye van egy ..... az az .....
forintról szóló részvényhez, melyre következő befizetések tétettek:

Rész- let száma	Befizetés ideje	Befize- tés összege	A l á í r á s o k		
			Pénztárnok	Könyvvivő	Napi biztos
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					

Ezen ideiglenes részjegy az alapszabályok 9. §-ában említett eset-
ben végleges részvény nyel fog kicseréltetni.

Kelt

N. N.
választmányi tag

N. N.
elnök

N. N.
pénztárnok

(P. H.)

B) minta

lap

szám

RÉSZVÉNY.

A

..... részvény társulat

.....
 részvénye
 o. é. 100 frt.

ur

..... az az ..... száz osztr. ért. forint be-
 fizetése által a ..... számú részvény tulajdonosává lőn, s
 ennek folytán mindazon jogok részese, melyek a .....
 ..... részvénytársulat részvényeseit az alapszabá-
 lyok értelmében illetik.

E részvénynek másra való átruházása esetében az alapszabá-
 lyok 10. §-a fog szem előtt tartatni.

Kelt.....

N. N.
 választmányi tag

N. N.
 elnök

N. N.
 pénztárnok

(P. H.)

C) minta

I. szelvény.

..... szám
 18..... évi..... hó.....-n kifizetendő.
 A..... társulat ezen
 szelvény előmutatójának az..... től
 hó végeig járó üzleti évre megállapított osztalékot fizeti.
 N. N. N. N. N. N.
választmányi tag. elnök. pénztárnok.
 (P. H.)

II. szelvény.

..... szám
 18..... évi..... hó.....-n kifizetendő.
 A..... társulat ezen
 szelvény előmutatójának az..... től
 hó végeig járó üzleti évre megállapított osztalékot fizeti.
 N. N. N. N. N. N.
választmányi tag. elnök. pénztárnok.
 (P. H.)

III. szelvény.

..... szám
 18..... évi..... hó.....-n kifizetendő.
 A..... társulat ezen
 szelvény előmutatójának az..... től
 hó végeig járó üzleti évre megállapított osztalékot fizeti.
 N. N. N. N. N. N.
választmányi tag. elnök. pénztárnok.
 (P. H.)

IV. szelvény.

..... szám
 18..... évi..... hó.....-n kifizetendő.
 A..... társulat ezen
 szelvény előmutatójának az..... től
 hó végeig járó üzleti évre megállapított osztalékot fizeti.
 N. N. N. N. N. N.
választmányi tag. elnök. pénztárnok.
 (P. H.)

IV.

• ÖNSEGÉLYZŐ EGYLETEK.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

I. FEJEZET.

Az egylet czége, székhelye és czélja.

1. §.

.....önsegélyző egylet czime
alatt egylet alakul, melynek székhelye .....
és czége váltótörvényszékiileg bejegyeztetik.

2. §.

Ezen egylet czélja, saját tőkekepezés utján, ugy nem különben kölcsönös jótállás mellett felveendő tőkék által tagjainak kölcsönöket adni, s azokat ily módon üzletükben s keresetükben elősegíteni.

II. FEJEZET.

Az egylet megalakulásáról és a tagokról.

3. §.

Az egylet megalakultnak tekintendő, ha legalább ..... törzsbetét lekötöztetve van és ezen alapszabályok az alakító közgyűlés által elfogadtatván, a kormány által a törvényes bemutatási záradékkal elláttattak.

4. §.

A .....önsegélyző egylet tagja lehet minden önálló feddhetlen személy, ki aláveti magát ezen alapszabályoknak és az alább kitűzött feltételeknek megfelel.

5. §.

A belépés az egylet megalakulása előtt, aláírás alapján történik; később pedig írásbeli nyilatkozat folytán a választmány eszközli a tagok felvételét.

Ha a választmány a felvételt megtagadja, e határozat a közgyűléshez felelbevezhető.

6. §.

A tagok

1-ör az egylet közgyűléseiben választási és választhatási joggal bírnak ;
2-or a pénztári készlet, és hitelképességük arányában készpénzbeli kölcsönre, és

3-or a tiszta jövedelemből, az általuk befizetett összegekre eső osztaléokra tarthatnak igényt.

Ellenben kötelesek :

1-ör a felvétel alkalmával a 23. §-ban említett ..... díjt a tartalékalap javára lefizetni ;

2-or a 13. §-ban megállapított havi illetékeket pontosan befizetni ;

3-or az egylet által felvett idegen tőkék visszafizetéseért és a folyó kiadások fedezéseért, törzsbetétek kétszeres összege erejéig egyetemleges kötelezettséget vállalni.

7. §.

Az egyleti tagság megszűnik :

1-ör halálozás esetében.

Az elhunyt befizetett tőkéje, vagy befizetett betét részletei a folyó üzletév végeig járó osztalékkal, ez utóbbi időtől számítandó félév alatt az örökösöknek fizettetnek ki.

2-or Önkéntes kilépés által.

A kilépni kívánó tag köteles ebbeli szándékát a választmánynál írásban bejelenteni ; minek igazolásául a választmány az illetőnek írásbeli elismervényt kiállítani tartozik.

Ez esetben a kilépett tag által befizetett összegek, a múlt év végeig javára irt osztalékkal ez utóbbi időtől számítandó félév alatt fizettetnek ki ; a folyó évre eső osztalék pedig az egylet tartalék alapjához csatoltatik.

3-or Kirekesztés folytán.

Valamely tagnak kirekesztése csak választmányi határozat alapján fontos okoknál fogva történhet.

Ily okok, ha az illető havi járulékait három hónapig nem fizeti, vagy az egylettől nyert kölcsön csak végrehajtás útján behajtható ; ha továbbá az egyleti alapszabályok határozataihoz ragaszkodni nem akar, vagy az egylet érdekeit veszélyezteti ; ha végre becsstelenséget maga után vonó tettet követ el.

Ezen esetek beálltával a kirekesztett tag csupán az általa befizetett összegekre tarthat igényt az üzlet év utolsó napjától számítandó félév alatt ; a javára irt múlt és folyó évi osztalékok azonban a tartalék alaphoz csatoltatnak.

A választmánynak kirekesztési határozata a közgyűléshez felelteszhető.

8. §.

A 7-ik §-ban elősorolt esetek bármelyikében az illetők, vagy örökösöknek igénye az egyesület tartalékálapjára megszűnik.

9. §.

Rendkívüli esetekben fel van jogosítva a választmány, ha ezt a pénztár állapota megengedi, a kilépett vagy elhalt tag által befizetett tőkét, vagy betétrészeteket a 7-ik §-ban megállapított idő előtt is kifizetni.

Ezen szabály azonban az osztaléokra nem alkalmazható.

III. FEJEZET.

A z e g y l e t t ő k é j é r ő l.

10. §.

Az egyesület tőkéje alatt

a) az üzlet tőkéből;

b) a tartalék alapból.

A. Az üzleti tőke.

11. §.

Az üzleti tőke képezetik

1-ör a tagok törzsbetéteiből illetőleg a törzsbetét részletekből;

2-or a tagok hitelszükségleteinek fedezésére felveendő idegen tőkékéből.

1. A tagok törzsbetétei.

12. §.

A tagok határozatlan számú törzsbetéteket birhatnak; legalább egy törzsbetétet azonban aláírni illetőleg befizetni tartoznak.

13. §.

Egy törzsbetét ..... forintból áll, mely összeg a tag kívánságához képest egyszerre, vagy ..... krajczárnyi havi részletekben fizetendő.

14. §.

A törzsbetétek és betét részletek az egyesület illetőleg a tagság fenállásaig az egyesületnek lekötvék, biztosítékul szolgálnak a tagok által közvetlen használt, s az egyesületnek vagy egyes egyesületi tagoknak szerzett hitelért.

Ez okból a betéti könyvecskék el nem idegeníthetők, el nem zálogosíthatók és másra át nem ruházhatók.

15. §.

Minden tag az általa aláírt törzsbetétekről betéti könyvecskét kap, melybe a törzsbetétek száma, az ezekre havonként teljesített fizetések és az év végével minden törzsbetételre vagy betét részletre eső osztalék a pénztárnok által bejegyeztetik.

16. §.

Azon tagoknak, kik a 13. §-ban megállapított összeget egyszerre lefizetik, vagy részletfizetések által törlesztették, az osztalék kifizettetik.

Oly tagoknál, kik havi részletekben fizetik betéteiket, az osztalék mindaddig visszatartatik, míg a törzsbetét részletek az említett összeget elérik.

Addig pedig a reájuk eső osztalék javukra iratik és a befizetett részletek kiegészítésére fordíttatik.

17. §.

A havi részlet fizetések legfeljebb minden hó 5-ig teljesítendőek.

Szabadságában áll azonban minden tagnak a hátralevő betét részleteket egyszerre, vagy több hónapra előre lefizetni.

18. §.

Ki fizetési kötelezettségét minden hó 5-ig bezárólag nem teljesíti, törzsbetétenként 10 krajczárnyi büntetés alá esik; mely büntetés, ha a fizetés a második hónap 5-ig sem teljesítettnek megkettőztetik, a harmadik hónapban pedig 30 krajczárra emeltetik.

Oly tag, ki három hónapon át marad hátralékban, a 7. §. értelmében az egyletből kizáratik.

2. Idegen tőkék.

19. §.

A mennyiben a saját tőkeképezés útján szerzett összegek a tagok hitelszükségletét nem fedeznék, a választmány az egylet nevében idegen tőkét vehet fel.

A felvett idegen tőkék összege a tartalékalapon és a befizetett törzsbetétek, és betétrészleteken túl soha nem terjedhet.

20. §.

Ily tőkékért, melyek az egylet czége alatt kiállított kötelezvényekre vétetnek fel, az egylet nem csupán tartalékalapjával, hanem az összes törzsbetétek kétszeres összegével jótáll. (6. §.)

21. §.

A kamatláb úgy a felmondási idő eseténként a választmány által állapítottatik meg.

Elvül szolgál mindazonáltal, hogy a felmondási idő 100 forinton alóli kölcsönöknél egy hónál, 100 forinton felüli kölcsönöknél pedig három hónál rövidebb nem lehet.

B. A tartalékalap.

22. §.

A tartalékalap a kölcsönös jótállásból eredő kötelezettség nagyobb biztonságára s a kölcsönök visszafizetésénél előfordulható késedelem okozta zárvatok elhárítására szolgál.

23. §.

A tartalékalap képeztetik :

- 1-ör a 6. §-ban említett felvételi díjjakból ;
- 2-or az évi tiszta jövedelem 10%-jából ;
- 3-or a 18. §-ban megállapított bírságokból ;
- 4-er fel nem vett vagy az egyletre vissza szállott osztalékokból.

24. §.

A tartaléktőke külön kezelendő és az évi üzlet kimutatásban külön ki-
teendő.

IV. FEJEZET.

A kölcsönökről.

25. §.

A törzsbetétek és betétrészletek, ezek elégtelensége esetében pedig a felveendő idegen tőkék, a tagoknak nyújtandó kölcsönökre fordíttatnak.

26. §.

Ki az egyleti pénztárból kölcsönt akar venni, kérelmével szóval vagy írásbelileg a választmányhoz fordul.

27. §.

A legkisebb kölcsön, melyet az egylet ad, ...forint ; a legmagasabb összeg időnként a választmány által határoztatik meg.

A kölcsönösszeg megállapítása egyes esetekben a mindenkori pénztári készlettel, az illető tag törzsbetét részleteinek nagyságától, s a nyújtott biztosítéktól függ.

28. §.

Ha az egylet minden folyamodványnak meg nem felelhet, az előbbi folyamodók a későbbiek felett és a kisebb összegű kölcsönök iránti folyamodások a nagyobbak előtt elsőszéggel bírnak.

29. §.

Kölcsönök egyedül az egylet nevére kiállított kötelezvényekre adatnak; nagyobb összegeknél még kezesség vagy kézi zálog általi biztosíték nyújtandó.

30. §.

A kötelezvényen úgy az adós, mind a kezes aláírása 2 tanu által hitelesítettendő.

31. §.

Kölcsönök rendszerint három hónapnál hosszabb időre nem adatnak.

Egyébiránt a kölcsönvevővel létrejött megállapodás határoz, melynek lényeges pontjai a kötelezvényre is irandók.

A választmány fel van jogosítva a kölcsön visszafizetése idejét meghosszabbítani, ha azt a pénztár állapota megengedi, és az illető a fizetési határnap lejárta előtt 8 nappal ezért folyamodik.

32. §.

Kölcsönökért, a választmány által évenként megállapítandó kamatok, a kölcsönösszeg kiszolgáltatásakor előre levonandók.

33. §.

A kölcsön megállapításánál következők tartandók szem előtt:

Azon összeg erejéig, mely a betéti könyvecskében az illető javára van írva, a tag kezesség nélkül is tarthat igényt kölcsönre.

Ha az illető tag ennél magasabb kölcsönt kíván, a kiállítandó kötelezvénynek legalább még egy kezes által kell aláírva lenni, kinek fizetési képessége a kölcsönvett összeg erejéig szintén teljes biztosítékot nyújt.

A tetteleg befizetett összegnél magasabb kölcsön még azon esetre is adható, ha a kötelezvényen felül zálogi biztosíték is nyújtatik.

Az egylet csak könnyen értékesíthető zálogokat úgy m. értékpapirokat, arany és ezüst pénz neműeket s. a. t. fogad el, oly határozott kikötéssel, hogy

a kölcsönzési határidő lejártával vissza nem váltott zálog, az adósnak eredmény nélkül maradt megintése után minden birói közbenjárás nélkül eladható.

A tartozás levonása után maradt felesleg az adósnak átadandó.

V. FEJEZET.

Az egyleti ügyek igazgatásáról.

34. §.

Az egylet ügyeit igazgatják:

- A). a közgyűlés;
- B). a választmány;
- C). a tisztviselők.

A. A közgyűlés.

35. §.

A közgyűlések rendesek és rendkívüliek.

Évenként legalább egyszer, és pedig az évi zárszámadás után eső első hónapban rendes közgyűlés tartatik.

Rendkívüli közgyűlések mindannyiszor tartandók, valahányszor a választmány annak szükségét látná, vagy ha ezt az összes törzsbetétek egy negyed részét képviselő tagok a cél megnevezése mellett indítványozzák.

36. §.

A közgyűlések a választmány által hivatnak egybe.

A közgyűlés napja, a tanácskozási tárgyak megnevezése mellett négy héttel a közgyűlés megtartása előtt a magyarországi hivatalos lapok, és a tagokhoz intézendő írásbeli meghívások útján fog közzététetni.

37. §.

A közgyűlés határozat képes, ha abban az első összehívás következtében az összes törzsbetétek egy harmada, legalább.....tag által képviseltetik.

Az alapszabályok módosításának, úgy az egylet felosztatásának elhatározására azonban megkivántatik, hogy az összes törzsbetétek három negyedrésze legalább.....tag által képviseltessék.

38. §.

Ha a tagok kellő számban meg nem jelennének, 14-ed napra új közgyűlés hirdetendő, melyben a jelenlevők minden további tekintet nélkül az első alkalommal kitűzött tanácskozási tárgyak felett érvényesen határozhatnak.

39. §.

Közgyűléseken minden törzsbetét bezárólag .....-ig, annak kinek nevére szól, egy szavazatot biztosít; tiz szavazatnál többet nem gyakorolhat senki, bár mennyi legyen törzsbetéteinek száma.

A szavazati jog csak személyesen gyakorolható.

40. §.

Közgyűléseken a választmányi elnök, és akadályoztatása esetében a jelenlevők által e célra választandó egyleti tag elnököl.

A közgyűlés általános szótöbbséggel határoz és választ. Szavazat egyenlősége esetében az elnök szava dönt.

A közgyűlés határozatai az összes tagokat kötelezik.

41. §.

A közgyűlés tárgyai következők:

1-ör Az elnök és választmányi tagok választása, ugy egy 3 tagból álló számbíráló bizottmány kinevezése;

2-or Az év jelentés tárgyalása, és ennek alapján

3-or a mérleg megállapítása, s a tiszta jövedelem felosztása;

4-ér az egyleti tagok felfolyamodványainak elintézése;

5-ör a választmány indítványai feletti határozat;

6-or az alapszabályok módosítása;

7-er az egylet felosztása.

A 6. és 7. pontok alatti határozatok a földm., ipar- kereskedelmi m. k. ministeriumnak bejelentendők.

42. §.

A közgyűlés tanácskozásairól rendes jegyzőkönyv vezetendő, és az elnök, jegyző, ugy a számbíráló bizottság tagjai által aláírandó.

B. A választmány.

43. §.

A választmány, a közgyűlés által egy évré választandó elnökből és ..... tagból áll.

Az elnök akadályoztatása esetében, a választmányi tagok által saját kebelükből e célra egyszer s mindenkorra választandó tag foglalja el az elnöki széket.

44. §.

Ha valamely választmányi tagnak helye az év folyama alatt visszalépés, halál, vagy bármi oknál fogva megürülne, azon egyleti tag lép a választ-

mányba, ki a legutóbbi választás alkalmával aránylag legtöbb szavazatot nyert.

Azon esetre azonban ha az elnöki állomás betöltendő, vagy a kilépett választmányi tagok száma .....-l több, a pótválasztás eszközzésére rendkívüli közgyűlés hirdetendő.

45. §.

A választmány az alapszabályok pontos megtartásaért és az egylet mindennemű ügyeinek lelkiismeretes kezeléseért felelős.

46. §.

Választmányi ülések az elnök által hetenként legalább egyszer, szükség esetében azonban többször is hivatnak egybe.

Érvényes határozat hozatalra az elnökön felül legalább ..... tag jelenléte megkivántatik.

47. §.

Választmányi ülésekben a pénztárnok és könyvelő is tartozik jelen lenni, és a választmánynak minden az ügykezelésre vonatkozó ügyekre nézve felvilágosítást nyújtani.

48. §.

A határozat hozatal általános szótöbbséggel történik. Szavazat egyenlőség esetében az elnök szava dönt.

49. §.

Az elnök képviseli az egyletet hatóságok úgy magánosok irányában; ő vezeti a tanácskozásokat a köz- és választmányi ülések alkalmával; tudomást vesz minden előlegérti beadványokról, s azokat a netán szükséges tudakozások megtétele után választmányi határozat alá bocsátja; kiadja a pénztárnok részére a kiadások fedezésére szükséges írásbeli utalványokat; felügyel az egylet követeléseinek pontos behajtására, és az egylet által átvállalt kötelezettségek teljesítésére.

Jogában áll a pénztárnoktól bármikor az összes könyvek, kötvények és értékpapírok felmutatását követelni és pénztári vizsgálatot eszközölni.

50. §.

Az elnök tisztehez tartozik továbbá, minden az egylet nevében kiállított kötelezvényeket s okiratokat, két választmányi tag ellenjegyzése mellett, aláírni.

51. §.

A választmány joga és kötelessége

1-ör az összes kezelést ellenőrizni, erre vonatkozó panaszokat elintézni s az egylet hivatalnokai számára kezelési rendszabályokat megállapítani.

2-or a kölcsönök érti folyamodványok felett a IV. fejezet értelmében határozni ;

3-or a 19. §. korlátain belől az egyleti tagok egyetemleges jóállása mellett idegen tőkét felvenni ;

4-er az egyleti tagoknak adandó kölcsönök maximumát és a kamatlábot koronként meghatározni.

5-ör tagokat felvenni, s azokat kirekeszteni ;

6-or az egylet hivatalnokait kinevezni, illetményeiket megállapítani, azokat elbocsátani, vagy esetleg ideiglenesen helyettesíteni ;

7-er a rendes és rendkívüli közgyűlések napjait megállapítani és a tanácskozási tárgyakat kijelölni ;

8-or a pénztári kezelést és könyvvezetést ellenőrizni és az egylet érdekeit előmozdító mindazon intézkedéseket megtenni, melyek ezen alapszabályok értelmében a közgyűlésnek fentartva nincsenek.

52. §.

A választmányi ülésekről jegyzőkönyv vezetendő, mely az elnök, jegyző és 3 választmányi tag által aláírandó s a legközelebbi ülés alkalmával hitelesítendő.

C. A tisztviselők.

53. §.

Az egyleti tisztviselők számát, illetményeiket, s az általuk netán leteendő biztosítékot a választmány állapítja meg ; mely egyszersmind számukra hivatalos utasítást készíteni tartozik.

A tisztviselők a választmány alatt állanak , általa kineveztetnek és elbocsáttatnak.

VI. FEJEZET.**Mérleg, zárszámla, osztalék.**

54. §.

Minden év végével a választmány, a pénztárnok és könyvelő hozzájárul-tával az üzlet kimutatást, úgy a mérleget elkészíti és azt a számbíráló bizott-mány által történt átvizsgálás után a közgyűlés határozata alá bocsátja.

55. §.

A számbíró bizottmány köteles az évi számadások helyességét megvizsgálni s e célból fel van jogosítva az egyleti könyvvezetésbe és az összes ügyvitelbe tekinteni és a számadások egyes tételeire nézve felvilágosítást kívánni.

56. §.

A közgyűlés által megállapított mérleg s üzlet kimutatás kinyomandó, és az egyleti tagoknak, úgy az egylet hitelezőinek egy egy példányban kézbesítendő.

57. §.

Az egylet által felvett idegen tőkék kamatainak az igazgatási költségek s az összes egyéb kiadások levonása után fenmaradó összeg a tiszta jövedelmet képezi.

E tiszta jövedelemből

10% a tartalék alaphoz csatoltatik

% a választmányi tagok jutalmazására és

% osztalékra fordittatik.

58. §.

Az osztalék csak oly betétrészletek után iratik valakinek javára és oly törzsbetétek után fizettetik ki, melyek nem azon év folytában lettek befizetve.

59. §.

Az osztalék évenként..... hó.....-n fizettetik ki.

Teljesen befizetett törzsbetétekre járó, két év alatt fel nem vett osztalékok a tartalékalaphoz csatoltatnak.

VII. FEJEZET.

Panaszok eldöntése.

60. §.

Az egylet viszonyaiból, egyleti tagok, vagy azok és az egylet hivatalnokai közt felmerülő panaszok választott bíróság által intézetnek el.

Az illető felek mindegyike egy bírót választ, ezek pedig az elnököt.

Ha a két választott bíró 14 nap alatt az elnökre nézve meg nem egyezhetne, a javaslatba hozottak közt a sors dönt.

A választott bírának és az elnöknek az egyleti tagoknak kell lenniök.
A választott bíróság ítélete ellen felebbezésnek helye nincsen.

Az egylet feloszlásáról.

61. §.

A..... egylet tartama egyelőre..... évben állapittatik meg; de működését tovább is folytathatja, ha ez a közgyűlés által az összes tagok három negyed részének beleegyezésével elhatároztatik, és ezen határozat a kormánynak a törvény értelmében bejelentetik.

62. §.

A..... év lajártá előtt feloszlik az egylet,
1-ör ha az egylet feloszlása az összes tagok három negyed része által közgyűlésileg elhatároztatik;
2-ör ha az egyleti tőke nagyobb veszteségek, vagy a tagok kilépte folytán annyira csökken, hogy az üzlet hasznos folytatása többé nem várható.

63. §.

Ha az egylet feloszlása kimondatik, az egylet követeléseit rögtön behajtandók, és az egylet vagyonából mindenekelőtt az idegen követelések kielégítendőek.

Ezen tartozások fedezésére először is a tartalékalap, azután a tagok betétei fordittatnak, és azok elégtelensége esetében, az egyes tagok a 20. §-ban megállapított összeg erejéig az általuk elvállalt kölcsönös jótállás alapján, utófizetésre szorittatnak.

64. §.

Ha az egylet idegen követelésekkel nem terheltetik, vagy ha azok a tartalék alaphoz fedezhetőek, a tartalékalap, illetőleg annak fennmaradt részének egy harmada jótékony célokra fordítandó, két harmada pedig a tagok közt törzs betéteik arányában kiosztatik.

65. §.

A feloszlási terv végrehajtása a kormány jóváhagyásától függ.

Kelt a ..... egyletnek 186.....-ik évi
..... hó .....-n tartott alakító közgyűléséből.

N. N.
elnök.

N. N.
N. N.
N. N.

választmányi tagok.

MTA
KIK

000071351129

PETRIK GÉZA,

(előbb Osterlamm Károly)

bel- és külrodalmi könyvkereskedésében Pesten

kapható:

BABOS Kálmán. Közhasznu magyarzó

szótár a magyar irodalmi művekben, magán és hivatalos iratokban, hirdapokban, folyó-iratokban és társalgási nyelvben gyakrabban előforduló idegen szavak megértésére és helyes kiejtésére. 8-r. (VIII. és 328 lap) füzve 1 frt 80 kr. Kötve 2 frt 40 kr.

BALLAGI Mór. Uj teljes német és magyar szótár. Harmadik kiadás.

Német-magyar rész. (863 lap) füzve 4 frt. Kötve 5 frt.
Magyar-német rész (723 lap) füzve 4 frt.
Kötve 5 frt.

FEKETE Ján. Pénznem- és kamat-táblák.

Közhasználatra. N. 8-r. (108 lap) füzve 1 frt.

Német-magyar kereskedelmi műszótár a könyvvitel, váltóüzlet és levelezés körében. N. 8-r. (157 lap). Kötve 70 kr.

RHODE F. L., Praktisches Handbuch für

Handels-Correspondenz u. des Geschäftsstyls in deutscher, französischer, englischer, italienischer und spanischer Sprache. Fünfte verbesserte und vermehrte Auflage, bearbeitet von Dr. Bernhard Lehmann. N. 8-r. (877 lap) füzve 2 tallér 24 garas.

SCHIEBE, August. Die Lehre von der **Buchhaltung**, theoretisch und praktisch dargestellt. Zum fünften Male herausgegeben von

C. G. Odermann. Achte verbesserte Auflage. N. 8-r. (526 lap) füzve 2 tallér 12 garas.

SCHMIDT, Louis. Die Buchführung in Bankgeschäften. Praktische Anweisung zur zweckmässigen Buchung der vorkommenden Geschäftsvorfälle für Bankiers, Bankbeamte und alle, welche die Buchführung des Bankiers kennen lernen wollen. 8-r. (98 lap) füzve 20 garas.

WENZELBURGER, Theodor. Das Bankwesen, seine Theorie und Praxis für Gebildete aller Stände, besonders für Bankiers, Bankbeamte, Kaufleute, Industrielle und Studierende. 8-r. (261 lap) füzve 1 tallér 10 garas.

SPITZER, Simon. Tabellen für die **Zinseszinsen- und Renten-Rechnung** mit Anwendung derselben auf die Berechnung von Anlehen, Construction von Amortisationsplänen ect. N. 8-r. (430 lap) füzve 5 frt.

WENINGER Vincze. Egyszerű és kettős könyvvitel kézikönyve. 4-r. füzve 1 frt 60 kr.

RITTER's geographisch-statistisches Lexicon über die Erdtheile, Länder, Meere, Buchten, Häfen, Seen, Flüsse, Inseln, Gebirge, Staaten, Städte, Flecken, Dörfer, Weiler, Bäder, Bergwerke, Kanäle ect. Két nagy kötet 7 tallér 15 gar.